

Biron

Hendrik Roeland

bron

Hendrik Roeland, *Biron*. Jacob Vinckel, Amsterdam 1661 (onbekende herdruk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/roel018biro03_01/colofon.php

© 2017 dbnl / Hendrik Roeland

Personagien.

Coning *van Vranckrijck*.
Coningin *van Vranckrijck*.
Mareschal *de Biron*.
Jeannin, *President van den Hoogen-Raet*.
Nemoers, *'s Conincks Secretarius*.
Lafin, *Edelman*.
Ambassadeur *van Spangien*.
Renaze, *Edelman*.
Graef Avergues.
Edelman *van 't Hof*.
Vier kale Franschen:
Nicolaes,
Philiph,
Pieter,
Jeremias.
Ciria, *Boel van Biron*.
Fuentes, *Edelman in Bourgoignien*.
Laforce, *Birons Bloet-vriend*.
Vitry, *Capiteyn van de Garde*.
Vier Raeds-Heeren.
Soldaet.
Beul.

Birons treur-spel.

Eerste uytkomst.

Coning van Vranckrijck, Jeannin, Nemours, en eenige Stomme.

Coning.

HOe soud' ik meerder eer op Aerdē konnē wenschē,
 Dan wel geacht te zijn, in vreê van alle menschen,
 Ick heb in swaren strijdt den Scepter soo gesweyt,
 Dat mijn rumoerigh Rijck in stille ruste leyt,
 Gelooft moet zijn de Heer die 't alles heeft gegeven,
 En sijnen Dienaer laet in wensch en vrede leven.
 Mijn trouwe Edellien, mijn steunsels en mijn borgh,
 Die m' hebben by-gestaen, draegt voorder voor my sorg:
 En siet in weelde toe; in Oorlogh moet men waecken,
 In vrede niet te min, en maeckt voor alle saecken
 Ons buyte-plaetsen vast, want die te veel vertrouwt
 Komt dickwils in 't verdriet, hoewel 't hem namaels rouwt;
 't Is waer den Peys gaet vast, de Eden zijn geswooren,
 Maer die 't op 't loose leght, laet licht den Eed' verlooren:
 In Princelijck vergaer, by tijds gelegentheên,
 Moet men voorsichtigh zijn, door-gronden yeders reên.
 Want soud' men luyt ren na de honincx-soete becken,
 Sy souden onvoorsiens ons in het garen trecken;
 Soo lange als den mensch hier op der Aerden leeft,
 Hoewel hy luckigh schijnt, hy geen geluck en heeft.
 Ick danck de goede Godt die ons soo heeft geseget,
 Dat yeder my met eer beleefdelijck bejegent,
 Die my soo heeft gesterckt, daer ick ben swack geweest,
 Dat yeder nu ter tijt voor Vranckrijcks machten vreest,

Die mijne Kroon verciert met soo veel kloecke Helden,
 Waer van de Vyant schrickt in de bebloede Velden,
 Die mijnen Scepter oock met Peerlen heeft omringt,
 Die puyck zijn in waerdy, soo dat ons Vranckrijck blinkt
 Gelijck de schoone Son doet boven al de Sterren,
 Want siet sijn hel getint en glans spreyt wijt en verre,
 So bromt ons Vranckrijcx kroon in 't werelts groote rond,
 Daer men noyt onheyl valsch, noch geen onvredevond'.
 Wanneer ick in my selfs den tijt gae overpeysen,
 Het bloet verandert my, de schrickingh doet my deysen
 Van al mijn ongeluck, ja ramp, en mijn ellent,
 Mijn sorgh en moeyten swaer, die u wel zijn bekennt,
 Maer als ick wederom mijn heylen set daer tegen,
 Soo duncktme dat sy verr' d'ellende overwegen.
 Den storm-wint is voor-by, de klare Sonne tint,
 De Zee die leyt in kalmt, ick zeyl nu al voor wint,
 Ick heb nae 't sware jock een goede rust gevonden;
 En mijn trou Borgery van veel verdriets ontbonden,
 Nu slijt ick mijne tijdt stil in gerustigheyt.
 Wat gaet 'er om ten Hooff?

Iean.

Godt spaer u Majesteyt
 Langhdurigh na sijn wensch. Iek heb Heer niet vernomen,
 Alleen daer is een Bood' uyt Bourgoingien gekomen,
 't Gaet met de steden wel, en alles is bewaert.
 Uyt Neerlandt isser niet dat waerdigh dient verklaert,
 Wanneer daer yets komt voor ghy sult'et Heere weten.

Nem.

Graef Lodewijck die heeft sijn Leger neer-gesmeten
 In 't Lant van Lutsenburgh, en brantschat 't heele Landt.

Con.

Het is een kloeck Soldaet, spitsvinnigh van verstandt,
 De Heere wil hem eer Victory groot vergonnen;
 Morgen gaen wy ter lacht, met 't op-gaen van der Sonnen,
 Dat alles zy bereyt, sendt eenen na Parijs,
 Na Ducque de Biron, dat hy het oock word'wijs,
 Want hy alleene is daer ick my op betrouwe,

Con. bin.

Nem.

Is hy in 's Conincks gonst, dat hy hem daer in houwe.

Allebinnen.

Ducque de Biron uyt.***Bir.***

Soo komtmen voort en voort, de Coningh my ontsiet,
 Daer is noch Prins noch Heer die my geen eer en biet,
 Ick heb soo veel door kracht van mijne hand' verkregen,
 Dat alles wat ick wil, daer en mach niemandt tegen;
 Ten tijden van de Krijgh, die al te vroegh op-houdt,
 Was my als Capiteyn het gantsche Heyr vertrouwt,
 Geen slachten ick begost of ick heb wegh-gedragen
 Victory tot een buyt, die my maer aen en sagen,
 Of hoorden mijnen naem, die schrickten voor mijn daed',
 En die 't niet geven wou die quam in ongenaed'.
 Wie was'er mijns gelijk, wie heeft, wie heef sijn lijf gegeven
 Ter doot, om trots den doot in heerlijkheyt te leven.
 Wie was'er mijns gelijk, doen ick gemoet en bars
 In 't houwen was en 't slaen, in 't krijsschen en geknars
 Van wapenen, 't trotste Volck wist ick soo te betemmen,
 Dat wy in 't breyn en bloet des vyants kosten swemmen.
 Ick blixemde daer door, gelijk den Mayer maeyt
 Als hy vergaren wil het geen hy heeft gesaeyt.
 Doen! doen wert ick ontsien, doe quamen my ontmoeten
 Den Coninck en sijn Hof, om my verblijdt te groeten.
 Doen! doen werd' ick onthaeld' als eenigh God opaerd',
 't Schijnt nu dat dese vree mijn ramspoed' heeft gebaerd',
 't Schijnt dat het boos geluck benijdt mijn trotsigheden,
 Nu werd' ick wel genood', te voor werd' ick gebeden,
 Te vooren raecht ick voort, en quam van Staet tot Staet,
 My dunckt dat mijne Staet nu als de Kreeften gaet,
 Nu duncktme die men plagh als smeeckende te eeren,
 Dat sy my nors en stuurs den rugge schier toe keeren.
 Ick Grave van Biron, Maerschalck en Admirael,
 Borgoingies Gouverneur, daer op ick poch en prael,
 Ick ben in 's Conincks gonst, en kan het niet verkerven;
 Wat is 't? soo langh als wy hier in dit leven swerven
 Soo tracht men voort en voort, en ick blijf die ick ben,
 Ick woel, ick jaegh, ick loop, ick wroetel en ick ren,

't Is Biron voor soo naer. Waerom zijn dese haren
Met geenen Croon bekranst, het schijnt geluckens baren
My dry ven tegen 't hoofd; in Oologh was ick yet,
In Oorlogh was ick veel, en nu en ben ick niet.
Hoe kan het woeste hert in mijne boesem rusten?
Ick wordt bekoort, bestreên, van duysent duysent lusten;
Dan duncktme dat mijn Ziel ten Hemel werdt gevoert,
Als d'ydele gedacht een Coninckrijck beloert;
Dan duncktme dat mijn Ziel in duysent vreughde woelet,
Als d'ydele gedacht na eenen Scepter doelet,
Wie weet waer het geluck my noch toe brengen sal,
Wie weet of mijn verhoogh niet brengen salt en val.
De machtighste van 't Landt, wie weet of de Planeten
Biron geluckigh eynd' en hoogh geval niet weten;
Wie heeft my voort-gebragt, wie heeft my doch gebaerd,
Dat ick soo wel als veel niet ben een Croone waert;
Gebreket my aen moedt, gebreket my aen stoutheyt,
Gebreket my aen raedt, gebreket my aen outheyt,
Wat Droes is dat my let, wat of Biron toch schort,
Dat hy blijft die hy is, en niet verhooght en wordt.
Waer heenen mijne tongh, bedwinght u straffe moorden,
Of yemandt uwe waen, en stoute stoffen hoorden,
Ghy quaemt in swaren noodt, men mompelt en men praet
Van veele swarigheydt, men houdt verhoolen raedt,
Het gaet 'er wonder toe, veel dart'le Edellieden
Die kael zijn en beroyt, om dat wy niet en bieden
De Vyanden het hoofd, die loopen langhs het Landt,
Beroyt van geld' en goet, en ydel van verstant.
Sy roepen al den Krijgh, och ofsy Krijgh vercregen,
Soo soud' ick zijn ontsien, hier en in alle wegen.
Den Oorlogh wenscht mijn hert, ick trachte na het stael,
Daer meenigh Edelman soo dick af doet verhael;
Ick kan niet leedigh gaen, ick sal na hooger trachten,
Al soud' ick op dees uur in 't heete bloet versmachten:
Daer leyt wat in mijn sin, daer woeld' wat in mijn hart;
Bedwinght u stoute tongh, de wanden worden swart,
Verberght het, berght het weg, en wilter niet om dencken,
Tot dat de grijse tijt gelegentheyt sal schencken,

Ick gae ten Hove-waert, aldaerick word' verwacht,
Om met sijn Majesteit te rijden op de Jacht.

Bir. bin.

Vier beroyde Edelliens.

Nicolaes, Philips, Pieter, Jeremias.

Nic.

Hoe langh sal het noch zijn dat dese Peys sal duyren,
Men heeft nu geen profijt van Huysman of Gebuyren,
Wy Worden arm en kael, ons Renten die zijn op,
Soo het noch langer duurt, wy raecken aen den strop:
Want als den swaren noot ons nu daer toe sal dringen,
En sullens' altemael de Galge niet ontspringen.
Ick ben de weeld' gewent, het wercken my verveelt,
Och hoe het wanckel lot in dese sinnen speelt.
't Is wonder hoe ick my van quaet-doen kan onthouwen.

Phil.

Wy arme Edellien mogen ons hoofd wel klouwen.
Wy waren in ons tijdt gantsch weelderigh in 't lest,
't Was nimmermeer te veel, nu nichil op 't Request
Al dat ons komt te voor. 't Is waer ick ben gesproten
Van treffelijck geslacht, ja van de beste loten
Daer Vranckrijck nu op bromt; de vrede ons verteert,
En maeckt dat wy niet meer als slaven zijn ge-eert.
Mijn Macker wat voor raedt, om aen den slemp te raecken,
Wy moeten nu (eylaes! (ons soppen mager maecken.
Wat houdt ons dat wy niet gaen loopen op den buyt,
En rooven op den Boer, en schudden Reysers uyt,
De Coninck ons wel payt met lieffelijcke woorden,
Wat hout ons dat wy niet d'een Prins of d'ander moorden.
Wat komt ons nu te baet, 'k wou dat hy waer versmacht
Die ons een Helsche Peys in Vranckrijck heeft gebracht.
Nu mogen wy wel gaen daer niet is om te koopen.

Piet.

Laet ons gelijckelijck gaen op de Boeren loopen,
En nemen alles meê is 't niet een groote schand',
Dat ick een Edelman, de beste van het Landt,
Moet komen tot dees staet, het mijn is al verpepen.

Ier.

Monsieur daer voor hebt ghyder meenigh uyt-genepen,
Non fors, al evenwel speelen wy de Signoor,
Al is ons goetjen op, wy hebbender wat voor,

En hebben wy geen geldt, sy moeten ons wel borgen.

Piet.

Maer die geen gelt en heeft, die wijst men weg tot morgen,
Kregen wy nu aen 't snoer een Fockert hier of daar,
Het wenschen is om niet. Wat hoort men nu voor Maer,
En isser niet voor handts, d'een oproer ofte d'ander.

Nic.

Nu nu Mars gebannen is, laet ons nu met malkander
Reysen na Nederland, daer hoort men noch 't geraes
Van Trommel en Trompet, daer deylt men om de kaes
Die wy den Spangiaerden soo dickmael deden eten,
Doese met duysenden van ons zijn doot gesmeten.
't Was al Gout datter blonck, het schijntten mocht niet op,
Nu loopen wy beroyt met eenen lichten kop,
Wat Duyvel of ons hout, laet ons rooven en branden.

Phil.

Hoe Kittelt my dat hert, hoe jeucken my de handen,
De Oorlogh is ontsint, laet ons den Oorlogh doen,
Die in de vrede zijn, sy moeten ons wel voen;
Den Konink is te bars, hy sou ons licht wel stroppen,

Nic.

En kost den Oorlogh niet soo meenigh duysent koppen,
Als men aen 't scheeren komt, hoe lichtelijk is men doot,
Waer ik langh doot geweest, ick waar in geenen noot,
Maer sterven aen een Galgh dat staet doch al te schandigh.

Piet.

't Is beter dat wy ons gaen maecken buyten-landigh,
En rooven om en t'om.

Ier.

Ick bender voor vervaert,
Noyt heb ick in mijn jeught geweest van sulcken aerd,
Doch als ick het bedenck, 't is beter toe te tasten
Dan loopen moeder-naekt, en jammerlijck te vasten:
d' Eerst die my tegen komt die breng ick om den hals,
Alwaer 't den Coningh selfs.

Piet.

Of uwe Kaert is valsch.

Ier.

Valsch, neen bygord' niet valsch, wilt gy-lien by my blijven,
Wy sullen Borger, Boer, ja al den droes uyt-drijven,
En plagense soo lang tot datter Kroonen zijn,
En wel-geschafte disch, en oock de koele Wijn,
En die het niet en geeft, die sal het leven gelden.

Phil.

By duysent slapperment, dat ick nu niet kan schelden,
De Nicker speelt er mee, ick sweer by lijf en ziel,
En by dees stercke handt, die ick noch over hiel,

Ick sal u blijven by, wy sullen 't yewers halen,
 Al soud' ick 't met den strop aen mijnen hals betalen,
 Ia snoffelend' al (soo 't valt) op 't Landt of in de Stadt,
 Eh dwingen die 't oock zy, om spijsse, gelt en schat.

Ier.

O Godt mijn Cameraet, wat zijt ghy een quaet Kuycken.

Piet.

't Is der Soldaten wijs de Swaarden te gebruycken,
 Rinckincken voor de vuyst, en aensien slagh noch stoot,
 Wy moeten noyt ontsien Hel, Duyvel, Beul, of Doodt.

Phil.

Nochtans wordt menig arm, als wy, wy trouwe borsten,
 Hoe soud' men in het werck best leggen, O! die dorste.

Piet.

Hoe anders? dan alleen door kracht en groot geweldt,
 Als noodt ons overvalt, men Wet ter zijden stelt:
 En wy zijn Rijck geweest, wy sullen wederkeeren,
 En op ons oud' manier als jonge Graven teeren.

Nic.

O Vranckrijck! ghylt last, u Adel die vergaet,
 U Krijghs-volck is verarmt, en in een quaden staet.
 Nu sal men eerste sien wat leege borssen konnen,
 Het speelt noch tot een endt, wanneer het is begonnen.

Phil.

Tsa vyva, gaen wy voort, soo dit ons niet gedijt,
 Soo sal een ander saeck van ons zijn aen-geleyt.

Alle bin.

Ducque de Biron. Lafin.

Bir.

Wat komt my hier te voor, hoe sal 't doch met my enden?
 Sal 't rampsaligh geluck sijn wanckel Radt omwenden;
 Den Savoyaert my vlijt, en stelt my veel te voor,
 Ia soo veel, dat ick hem schier geven sou gehoor,
 Wel hoe? Biron ghy suft, hoe? waerom soud' ick suffen,
 Die eertijds Aerd' en Hel, ja Hemel dorst verbluffen;
 Daer is geen vrees in my, mijn Lichaam is Metael,
 Mijn sinnen Yser zijn, en mijne Ziel is Stael:
 En waarom soud' ick hem geen antwoordt willen geven?
 Waerom? dat het uyt quam, het kosten my mijn leven;
 Mijn leven? heb ick niet mijn leven dick gewaeght.
 Daer het in 's Conincks dienst drie twaelf wonden draeght.
 Wat is mijn leven doch? soud' ick wel konnen sterven?

Carel hoe laet ghy soo u wanck'le sinne swerven?

Door-leest Savoyens Brief, wat sien ick hier al staen,
 Den Hertogh dingt my selfs sijn eygen Dochter aen:
 Waerom? om dat ick soud' den Coninck doen om-brengen,
 Op dat hy door sijn doot den Scepter mocht gehengen;
 Waer 't mooghlijck, neen, ô neen; waer 't mooghlijck, ja o ja;
 Maer soo het my misluckt kom ick in ongena:
 Mislucken kan 't my niet, want ick sal 't wel beleggen,
 Mijn hert en mijne ziel daer beyde neen toe seggen;
 Nochtans kan ick daer door verkrijgen staet en goet,
 Maer soo het my misluckt, soo kost het eer en bloet;
 Mijn bloet? (wat segh ick doch)hy die geen bloet dorst wagen,
 Heeft noyt prys, buyt oft proy, en eere wegh-gedragen;
 Dies sal ick het aengaen, en hier door steyg ren op,
 Of laten daer te pant mijnen verharden kop;
 Wie weet hoe het met my op 't lest noch sal gelucken,
 Dat ick haer dese Croon door listen mocht ontrukken,
 Het gaet dan soo het wil, ten kan niet qualijck gaen,
 Dies ben ick in dit stuck in 't minst niet meer belaên:
 O *Henrick*, uwe Croon die is op 't hooghst geklavert,
 Sy trilt, sy naeckt ten val, en uwen Scepter davert;
 Biron is sterck genoegh, Biron die sal 't u doen,
 Biron waer van dat ghy (het minste) sult vermoên,
 Biron treckt tegen u, Biron die scherpt sijn Wapen,
 Om 't geen hy voor u won, u weder te ontschrapen,
 Ick sal noch Koninck zijn, ten minsten sijnen Soon,
 En soo ick desen help, kan ick oock d'ander doon;
 Nimmer heb ick gemist in alle mijn aenslagen,
 Trilt vry, ô *Henrick* trilt, laet uwe Scepter wagen,
 U val die is na by, mijn rijsen dat genaeckt,
 Dus doende men in 't lest wel aen een Croon geraeckt.
 Nu moet ick by mijn selfs wel rijp'lijck overwegen,
 Hoe dat ick dese daedt op 't alderbest mach plegen,
 Een schelmstuck moet soo loos en listigh zijn beleyd,
 Dat men van goet en quaet bemerckt geen onderscheyd.
 Veel Adel is seer kael, en sou om 't geldt wel helpen
 De Nicker aen sijn Moer, maer dat sijn lichte welpen
 Dus dientet niet geseyt; ick gae eerst na Lafin,
 Te sien of hy is t'huys: hou, holla, zijdy in?

Laf uyt.

Ick quam by u alhier, alleenlijck om te weten
 Yets sonderlings, mijn Heer, van eenige secreten;
 Seght hoe het u al gaet, en dan noch om een saeck
 Waer van (om reden wil) ick noch geen mentie maeck,
 Maer seght my kont ghy u in dese Peys wel temmen?

Laf.

Mijn Ziele altemet in mistrou schijnt te swemmen,
 't Is waer ick Edel ben, den Peys teert vleys en bloedt,
 En eet ons Armen op gelijck den Kancker doet,
 Den woecker ons verderft, en sal 't noch soo veerbrenghen,
 Dat wy (door ongedult) de Aerd' sullen besprengen
 Met het onnoselbloedt, en loopen voorts voor guyt,
 Suypen het reysend' Volck en oock de Boeren uyt;
 Mijn Heer vertelt my doch de oorsaeck van u komen?

Bir.

Ick quam hier om u dienst, want ick heb voor-genomen,
 Daer in ick u behoef, voor al het dient secreet,
 Maer het is noch geen tijt dat ghy die stucken weet,
 Alleenlijck ick begeer, wanneer ick u doe halen
 Dat ghy dan daed'lijck komt, ick sal u wel betalen,
 Ia rijckelijck versien van groote Staet en Pracht,
 Als ghy waerom ick koom in alles 't hebt gewracht.

Laf.

Mijn Heer voor deser eer heb ick u te bedancken.

Bir.

De sake lijdt geen last, ten salder soo niet wancken.

Laf.

En waer daer voordr mocht een Dienaer zijn van doen,
 Gebiedt u knecht, die sal hem na u wille spoên,
 Ick weet dat alles goets my van u kan geschieden.

Bir.

Wat gaeter om ten Hoof, wat seggen d'Edellieden?

Laf.

Sy klagen van gebreck, een yder vloect en tiert
 Den genen die den Peys in Vranckrijck heeft gestiert;
 't Is al Krijgh dat men roept, het sal noch yewerskraken,
 Want yd'le borsen, wis oock yd'le Hoofden maken;
 En als de Beurs is plat, en het geloof al uyt,
 Dan sitmen wel te pal, recht als de vuyle Bruyt.
 Doch hoe soud 't anders gaen, het goetjen is verdroncken,
 Sy zijn geen Peys gewendt, daer smoken sulcke voncken
 Datter wel mocht eer langh wat wonders dond'ren op,
 Want d oude krijgelheyt steeckt haer noch in de krop.

Bir.

't Is wonder wat men hoort, Lafin wilt daer opwachten,
 Op 't geen ick heb geseydt, houdt altijt in gedachten

Te wesen heus van mondt, en mijdt u van het Hof.

Laf.

Mijn Heer het sal geschten, ick ga met u verlof,
En twijffelt aen mijn niet, ten kan soo swaer niet wesen,
't Sal zijn door mijn gedaen, want ick geen doodt en vrese.

Bir.

Dit is dan het begin, geen Duy vel het belet

Lafin bin.

Dat ick den Coningh nu niet van sijn Stoel en set,
Dat ick den Coningh niet op 't onversienst sal dooden,
Mijn medestanders, 'k weet, stracx volgen mijn geboden;
Vaert voort Biron, vaert voort, mijn herte dat ontspringht,
En is met soete vreught en goets genoegh omringht;
Mijn dunckt dat ick weerom opnieus begin te leven,
Nu 't herte doende is, nu 't Wit my raedt komt geven
Te steyg'ren hooger aen; ick sal noch maken dat
Biron sal zijn geroemt, elck Koninckrijck en Stadt
Sal vol zijn van mijn doen, verwondert salmen roepen,
Biron nu heerscher is van al de Fransche Troepen;
Nu wordt mijn Ziele vol, mijn hert is niet meer bangh,
Eer ick tot voorneem koom dunckt my de tijdt te langh:
Wat staet my voort te doen, voor eerst moet ik gaen sprekt
Avergne, en met hem het stuck te deegh besteken,
Spaengiens Ambassadeur, de Fuentes sal ick meê
Ontdecken mijne saeck, waer toe ick nu ben reê;
Voor al moet ick my steeds ten Hove laten vinden,
Om soo door blijde schijn de oogen te verblinden
Van die my dragen haet, op dat niemant en merckt
Dat ick onder die schijn verraderye werck.

Renaze. Lafin.

Ren.

Is 't niet een droeve saeck dat wy worden verstoten,
Versmaedt en zijn veracht, door't stoken van de Grooten,
Het gaet al tegen wint, het wil met ons niet voort,
De *Dedeignerez* pronckt, waer op ick ben gestoort,
En sal noch mijn gemoedt (op hem) ten laetsten wreken,

Lafin uyt.

Och dat ick niet en mach hem met dees hant doorsteken,
Het wenschen is van met. Lafin wat gater om?

Laf.

Daer wort veel uyt-gherecht en dat met stille trom.

Ren.

Ick wou datter weerom een nieuwe moort uyt sprote,
Dat ick *Deignerez* mocht met dese hant door-stooten,
Noch moet men swijgen stil en spreken niet een woort.

Laf.

Het schijnt den Coning is op 't gantsche Hof verstoort.
Mijn Vrient 't is tijt om gaen, ick kus u waerde handen.

Bin.

Ren.

Tot wedersiens, mijn Heer. By hondert duysent schanden,
Wat moet men lijden al, wat moet den mensch al sien
Den eenen komt ten val, den and'ren krijght't gebien
Over dien, die hy haet, ick souwer schier af grouwen.
Ach 'kost ick mijne wraeck op *Dedeignerez* spouwen,
Dat ick eens waer vernoeght, soo waer mijn hert gestilt,
Dat nu door dwangh en macht, sijn wrake hebben wilt,
Den tijt brenght alles mee, ick hoop het soo te maken,
Dat ick in 't laetste noch sal aen mijn wraeck geraken.

Ambassadeur, Biron, en Avergne.

Wel hoe? d'Ambassadeur verselschapt met Goelthout,
Avergne oock daer by, wat of hy met haer brout;
Sy hebben eenen Brief, wat mach den inhoud wesen?
Het moet wat wonders zijn, seer yverigh sy lesen.
Ick ga; want mijnen tijt niet langer hier en is.

Ren. bin.

Ambassadeur. Biron. Avergne.

Amb.

't Moet wel zijn overleyt, want ick sweer u gewis
Het is geen kkyne saeck, laet ons te saem beslyuten
Hoe dat men dit voorneem op 't alderbest sal uytten,
En wie dat men hier toe bequaemst gebruycken sal.

Averg.

Voor eerst het veynsen best, daer na moet men voor-al
Wel toesien op sulck volck, die heel zijn uyt gemerget.

Renaze uyt.

En hoog en trots van moed, die de begeerte terget
Te komen voort en voort; 't beginnen dat valt swaer.

Bir.

Gist'ren sprack ick Lafin, dat is een trou Dienaer,
Doch heb hem van de saeck in 't minste niet ontbonden.

Averg.

Lafin die ken ick wel, daer dient stracks om gefonden.
Wie is 't die ginder gaet?

Bir.

Renaze wel te recht.
Mijn vrient komt treedt wat hier, en doet my onder-recht.

Hoe staen u saken al, zijt ghy al in vereening?

Ren.

Vereeningh Heer, met wie? 'k versta niet uwe meening.

Bir.

Met die u onrecht doen.

Ren

Ach! 't isser veer van daen.

Hoe sou een kleyne Mus een Sparwer vallen aen.

Bir.

Treet by ons, want wy t'saem een trouwe Dienaer soeken,

Ren.

Heer om u dienst te doen, wil ick my self vervloecken,
Ghy die my helpen kont, O! lidt, en Vranckrijcksroom,
Mijn ziele blijft u by.

Bir.

Ghy zijt ons wellekoom.

Laf uyt

Siet ginder komt Lafin, te recht is hy gekomen.

Laf.

Mijn Heer, ick had mijn gangh rechts na u toe genomen,
Door dien u Dienaer sey'dat ghy mijn hebt gesocht.

Bir

Wat hebt ghy op het geen ick seyde, u bedocht.

Laf.

Heer om u dienst te doen, is dat waert te bedencken,
Ick wil mijn goet en bloet, ja leven voor u schencken,
Niet isser, ô mijn Heer, of vrylijck my vertrouwt,
Want ghy als ick wel weet) my voor u Dienaer hout.

Bir.

Mijn ziel dunckt mijn in vreucht en meloy te baden,
Nu sult ghy Edellien't wraeckgierich hert versaden,
Na uwen eygen wensch, in u vyandens bloet,
Nu segh ick, sult ghy sien, gantsch leggen onder voet,
Die! die te bats en trots ons heerschen als Tyrannen.
Nu salmen 't Fransche Rijck van al de machten wannen.
Siet Mannen dese Brief, siet hoe den Savoyaert
U! sijn verholentheydt en schatten open baert,
Hy wijft u aen den wegh te vrijden u van nooden,
Door dees middel alleen, ons Opperhoofd te dooden!
Maer en zijt niet vrschrickt, toont Edellieden toont,
Datter een stale hert in uwe boesem woont,
Betoont! dat ghy niet zijt van kleyne Stam gesproten,
Maer met den Edeldom en vryheyt overgoten,
Waer soo souden wy, niet heerschen g'lijck als hy?
Wy die de oorsaeck zijn van sijne heerschappy,

Wat of ons schort of deert, ghyliê zyt uytgesogen,
En in sijn Camer heeft hy al uw' schat getogen,
Ghylieden zyt verarmt, *Henricus* is verrijckt,
Terwijl hy sit en bralt hy niet eens om en kijckt,

Wat dunckt u van den Brief, kan het soo niet geschieden?

Laf.

Het is den rechten vond', wy volgen u gebieden.

Averg.

O moedigh Edelman, ick weet dat 't edel bloet
In u niet is vergaen, de eer die ghy ons ons doet,
Salmen u hondert fout, ja duysent fout vergelden,
Wel of men nu de sacck ten vollen eens voor stelden,
Mijn Heer Biron vanght aen, en openbaert het stuck.

Ren.

Ick sweer, den Hemel geeft mijn Heer u groot geluck.
't Voornemen is seer goet, laet ons ter haest beginnen,
Dat ghy u Vyandt meucht door dit beleyd' verwinnen,
Ick sweer u trou te zijn.

Amb.

Soo sweert by uwen Godt,
Die ghy ontsiet en eert, en by het waertste lot.
By lichaem en by Ziel, by Duyvel, doot en leven,
Dat ghy in alle noot ons niet en sult begeven.

Ren.

Mijn Heer, ick sweer by Godt en oock by dese hals.
Dat ick u trou sal zijn, niet ontrouw noch te vals.

Amb.

De wraek die is voor d'hant, waer sy slechts maer geboren
Die niet volstandigh blijft, diens ziele ga verloren:
Eerst knielt al t'samen neer, en sweert op dit Rappier
Eenen gelijcken Eed, en vreest voor doot noch vyer,
Want gene swarigheyt (in't minst) hier in kan steecken,
't Moet ons aen geen beleyd' en goede raed' ontbreken.

Bir.

Datmen ons voorneem nu ter haest, en vlijtigh doe,

Amb.

Soo moeder een terstont gaen na Savoyen toe,
Waerschouwen mijne Prins, wilt hier een Man toe kiezen
Daer men geen trouwigheyt in 't minste kan verliesen,
En geeft hem vol bescheyt, dees middel en dees vond',
Hoe ghy de Croone haer op 't aerdighst lev'ren kond',
Wie is hier toe bequaem?

Bir.

Renaze ghy sult reysen,
Begeeft u op den wegh, dit moet ghy nu bepeyfen:
Eerst dient den Hertogh aen, dat hy sijn Volck vergaer
En brengh by Sint Cathrijn al sijn geheele Schaer,
Maer dit moet haest geschiën en met een stille tromme
Dat de geruchten hier in Vranckrijck niet en kommen,
Dan sal ick door mijn last hem geven in de hant,
En voorder, Dorp en Stadt, ja't gantsch veteenight Lant,

Siet op den selven tijdt sal ick den Coningh vleyen,
 En hem door soete praet in' Bosch ter jacht gaen leyen,
 Ontrent den hoogen Bergh, daer ick verbergen sal
 Een Soldaet twee of drie, in een verholen dal,
 Soo haest als ick dan sal ons beyde eenigh spooren,
 De leus sal zijn 't geblaes van mijne lagers hooren,
 Ick sal nemen de vlucht, en roepen heel verstoort,
 Sta by Mannen, sta by, hier men den Coninck moort;
 En als den Adel sal om hem te helpen spoeden,
 Meer Volcks ick hebben sal, daer sy niet op en hoeden,
 En brengen om den hals de Princen van den bloedt
 Sijn Soon, en al het geen dat uytten wege moet,
 Soo haest sal zijn t begin van alle des rumoeren,
 Sal 't hem gewaerschout zijn, hem, die sal leggen loeren,
 Gelijkkerwijs een Wolf, op eenen proye wacht,
 Als hy door hongers noot schier van de honger smacht;
 Wanneer dit is geschiedt salmen't hem mede deelen
 Door Posten, dat hy dan komt sijn Tragedie speelen;
 Vallen den Franschen in met kracht en met geweld,
 Soo sal hem Vranckrijcks Kroon in handen zijn gestelt.
 Renaze dit sult ghy den Hertogh overdragen:
 En of hy voorder wou na andere dingen vragen,
 Soo geeft hem dese Brief, die onderteekent is
 Van onser aller handt, en seght hem voor gewis,
 Dat hy niet meer en vreest, de Kroone sal hy dragen,
 Tot spijt van die 't benijt, of sullen d'halsen wagen.

Ren.

Mijn Heer het sal geschien, en hier op ick vertreck,
 Den Hemel geeft dat dit tot ons welvaren streck.

Ren. bin.

Amb.

Soo gaen de saken wel, mijn Heer Biron, tot morgen.

Bir.

Voor 't quade hoeven wy in 't minste niet te sorgen.
 Lafin, 't is noodigh dat ghy na Bourgoighen gaet,
 Om met de Fuentes oock te houden goeden raet,
 Hy weet oock van de saeck, en 't is hem aengeschreven,
 Hy heeft sich oock by ons in een verbondt gegeven:
 Dan alles wat ghy doet, dat ghy voorsichtigh zijt,
 Terwijle sullen wy bestemmen uur en tijdt
 Wanneer het sal geschien, men sal 't u laten weten.

Laf.

Ick treck dan henen Heer, daer ghy my hebt geheeten,

Geen Knecht soo trou als my, ick sweere by mijn swaert
Dat ick niet rusten sal.

Amb.

Men sal u gelt en Paert
Bestellen, en van al het geen u mochte ontbreken;
Laet luyden in het Hof, dat ghy voor een'ge weken
In 't Italiaensche Rijck u Vrienden gaet besien.

Laf.

Ik neem mijn afscheyt Heer, in alles sal 't geschien.

Laf. b.

Amb.

Hier na heb ick getracht al over lange tijden,
Hoe komt, ô Francq, hoe komt, dat ghy soo wilt bestrijden
Het diere Conings bloedt, 'k en hadt dit noyt gedocht,
Dat hier den Mareschal Biron is toe gebrocht;
Het spreek-woord machmen nu dan wel te rechte seggen:
Eergierigh van gemoedt kan nimmer van hem leggen
Het geen hy voor hem neemt. Ghy Heeren, voor het lest
Versoeck ick, wy dit werck beleggen op het best.

Bin.

Coning, Jeannin, Nemours, en eenige stommen.

Con.

Hoe leeftmen steeds in hoop, ten duysent nare sorgen,
Wat leyter ramp en strijdt onder de Croon verborgen;
Hoe wortmensteets geplaegt, hoe wortmen steeds gestoort,
Alsmen dan hier, dan daer, van tegenspoeden hoort;
Nimmer en heeftmen rust, den Oorlogh doet ons waken,
Een oproer en een Peys kan ons onrustigh maken.
Ick heb door Godes hulp mijn Volck tot vreë gebracht,
Nu ick in vrede ben men na mijn Croone tracht,
't Is waer ick leef in weeld' en duysent prachtigheden,
Maer ick treë niet een treë, of moet hem schreumig treden,
't Schijnt dat mijn leden selfs tegens my strijdigh zijn;
Want nu ick my bevrijdt van alle rampen vijn,
Soo komt den swaersten slagh mijn trotse ziel omvaten,
En seght ick wordt vervolght, nu van mijn eygen staten,
En seght ick wordt gevolght van die ick heb gevoedt,
Van die, die voor mijn Croon gewaeght heeft lijf en bloet;
Hoe kan het moogh'lijck zijn, dat hy my soud' vervolgen,
Die, soo het schijnt, mijn ziel in sijne heeft geswolgen,
Die my gesworen heeft, te sterven voor het Rijck,
En heeft my met den Eedt gegeven daedt en blijck,

Die door sijn daden selfs en overbrave kansen
 Verkregen heeft den naem, een blixem van de Franssen;
 Die ick soo menighmael met vreugde heb om-armt,
 Waerom ick heb gesucht, gekreten en gekarnt
 Doen hy ten Oorlogh trock, en die ick heb gehouwe
 In waerden als een Kindt, ja als mijn echte Vrouwe.
 Biron waer is het hert dat ghy te voren droeght,
 Hoe komt dat het gewis uw's herten niet en wroeght,
 Dat ghy derft tegen my, my die ghy hebt gehouwen
 Als waerdigh dese Kroon, dorft u vergift opspouwen,
 En trachten na mijn ziel, en trachten na mijn end,
 En trachten na mijn Kroon, daer ghy half Coninck bent.
 Heb ick u niet verhooght, en heb ick niet beloonet
 U daden na den cysch, en heb ick niet gekroonet
 U wel waerdige hoofd met glorie, schat en lof;
 Heb ick u niet geacht de waerdighst van mijn Hof.
 't Is waer gy zijtet waert, want men u recht mach kroonen,
 En noemen u den Man die my in vree doet Woonen.
 Hoe kan in sucken Man, als ghy voor desen waert,
 Schuylen soo quaden hert, en sulcken boosen aert,
 Ten kan niet moogh'lijck zijn, sy moeten u beliegen,
 Om soo mijn gonst (tot u) geheel in 't slaep te wiegen;
 Maer ick sal veynsen my, en toonen bly gelaet
 Tot dat ick seker ben van mijne quaden staet.
 Hoe kan het moogh'lijck zijn, soud' Biron my verraden,
 Neen, het is Nijders klap, die haer vvillen versaden
 In sijn geluckigh bloet, daerom wort hy bericht,
 Maer eenen wysen Prins moet niet gelooven licht.

lean.

't Is Heer gelijk ick segh, en vele willen 't sweeren,
 Dan watter volgen sal, sullen de tijden leeren:
 't Kan qualijck moogh'lijck zijn, maer Biron is een mench
 Die steeds na hooger tracht, en siet den hooger wensch
 Kan licht den gullen mensch tot boosheyte wel bewegen.

Nem.

Maer wederom Biron die heefter vele tegen,
 Die staen ha sijnen staet, en spouwen vyer en vlam,
 Om dat hy door geluck in 's Conincks gunste quam,
 En een die het geluck veel eeren heeft gegeven,
 Die wordt door haet vervolghet, die staetmen na het leven,

Die wordt steeds uyt-gepickt en leelijck afgemaelt,
 't Is wonder waer den nijdt niet sijn beschuldigh haelt;
 Dies waer het mijne raedt dit heel secreet te houwen,
 Tot dat de vlugge tijdt ons meerder sal ontvouwen.

Iean.

Terwijl men stille staet mocht hy volvoeren 't stuck,
 En brengen ons en 't Rijck in droevighe ongeluck,
 Mijn raedt waer datmen stracx Biron sou ondertasten,
 Om soo u Majesteyt van sorge te ontlasten.

Alle bin.

Lafin. Fuentes.

Laf.

Mijn Heer, g'lijck 'k u sey men dient nu niet te slapen,
 Want vele zijn die ons steeds aensien en begapen,
 En uyt den laetsten Brief die ons van Vranckrijck quam,
 Schrijft ons Biron, dat hy noch wat sijn uytstel nam,
 Want daer veel morrens was van dees en ander saecken,
 Die my wel duchtende, ja hoop'loos soudent maecken;
 Den Coning die is streng, en dat hy 't werdt gewaer,
 Biron soud' zijn bevrijdt, wy bleven in 't gevaer;
 En als wy ons verraedt al hebben voort-gedreven,
 Sal sich den Fransman niet onder 't Spaensch jock begeve,
 Want sy uyt de Natuur zijn strijdigh, en noch meer,
 Sy hebben Wonder lief *Henricus* haren Heer.

Fuent.

Lafin dit gafmen oock in 't eerste wat beduchten,
 Den Spangiaert sal den Francq niet temmen ofte tuchten,
 Want haer den ouden haet noch in het herte leydt,
 En *Natuur gaet voor Leer*, gelijk het spreek woort seyt:
 't Is waer, men sal door dwank haer doen de Wetten leeren,
 Dan 't is onwilligh Volck, niet lichtlijck te bekeeren;
 Het is een quade Beest, en die sy tegen heeft,
 Altijdt in groot gevaer en duysent sorgen leeft,
 Dant t'wijl het is begoft, moetmen de saeck, volvoeren.

Lafin.

En of sy vielen af, die voor dees met ons swoeren,
 En waren wy niet doot, terwijl 't gemompel gaet,
 Is ons Verradery in eenen quaden staet;
 Wat my belanght, ick ben daer g'heelijck in beladen,
 En na dat mijn hert tuyght soo zijn wy selfs verraden.

Biron die schrijft soo flaeu.

Fue.

Het is u bloode hert,
 Dat door vertwijfelingh (soo't schijnt) verwonnen wert;
 De Pijl is nu aen 't gaen, de Kloot is nu aen 't rollen,
 Den aenslagh is begost, het Paerdt is al aen 't hollen,
 Daer is geen houden aen, men moeder nu meê deur:
 Wel hoe Lafin, hoe dus, wat weckt u tot getreur?
 Is nu u Edel hert door yd'le waen verover?
 Is u on winbaer Ziel door mommery betovert?

Laf.

Hoe ick het overlegh, inbeelden kan ick niet,
 Geen Fransman immer lijd het Arragons gebiedt,
 Ten kan niet moogh'lijck zijn, want hy iste grootmoedigh.
 Den Spangiaert al te trots, te wreedt, en oock te bloedigh;
 Ick treek nu na Parijs te spreeken met haer al,
 Want mijn gemoedt getuyght van eenigh ongeval:
 Ten is geen kleyne saeck een Coninckrijck te temmen,
 En oock in 't waerde bloet eens Conincks soo te swemmen,
 Hy is al op sijn hoed', hy weet al wat wy doen.

Fue.

Lafin wel hoe! hebt ghy nu sulcken quaet vermoen?
 Ghy waert wel eer een Man die niet en was om winnen,
 U eed' onbreeck'lijck was, nu swerven uwe sinnen,
 Gelijk het lichte Riedt dat met de winden weyd';
 Ick dacht Natura had tot u Lichaem bereyd'
 Onwinbaer ingewand', seght waer door wildy schricken,
 En laten toornigheyt door wantrou gantsch versticken;
 't Is tegen 't Edel hert, hebt ghy niet dick gewaegt
 U leven in de Krijgh, doe ghy voor oogen saeght
 De schrickelijcke doodt, en dat om kleyne Solding,
 Doen dreunde door den slag, en scheen den Hemel vol hing
 Van Hagel ende Snee, gevlogen uyt het loot,
 Doe men niet eenen shoot, maer duysent schoten shoot;
 Nu sult ghy in een Maend' ontelbaer schat vergaren,
 Soo uwe sinnen zijn als sy te vooren waren.

Laf.

Dees reden, waerde Prins, hebben my weer bekoort,
 Ick sweer u by dees handt te honden 't eerste woordt,
 Gy hebt my weer gesterckt, gewapent met veel kloek heyt,
 En door u wijs beleyd' mijn vreesse in den hoeck leydt,

Ghy hebt 't versaeght gemoedt gegeven soo veel voets,
 Dat het beproeving voelt door u veel-voude toets;
 Mijn Heer met u verlof, ick hebber een bescheyden,
 Die staet na my en wacht.

Bin.

Fue.

De Heer wil u geleyden.
 Verrader soudt ghy soo herhalen uwen Eedt,
 Het is mijn aengenaem dat ick u sinnen weet,
 Ick sweer dat ick u sal bereyden sulcke laghen,
 Dat ghy 't hier namaels noch met weenen sult beklagen.
 Zijt ghy een Edelman, hoe Lafin, zijdy dol,
 Zijn uwe sinnen t'soeck, of is u 't hoeft op rol?
 Neen, neen, gy moet van kant, want gy zijt onstantvastigh,
 Dit sal dan voor Biron (eylaes!) zijn al te lastigh,
 En schrijf ick het soo 't staet, Lafin is 't leven quijt,
 Soo hy by 't leven blijft, ons doen in d'asschen glijt:
 Nu heb ick recht geleert op niemant te vertrouwen,
 Want 't geen sy eten op, sy wederom uyt-spouwen,
 Ia keeren wederom, waer over ick schier walgh,
 Het geen sy spogen eerst uyt haer vervloeckte balgh,
 Ick ga in alder-yl om Brieven af te maecken,
 Te rusten men niet dient in sulcke sware saecken.

Bin.

Jeannin. Edelman van 't Hof. Nemours.

Iean.

Wat hoortmen voor geruys, hoe loopt het kleyne volck,
 Hoe raest den Arbeysman, sou oock uyt dese Wolck
 Wel barsten eenen buy van Blixem ende Donder,
 Sy momp'len onder een, ja elck eenin 't bysonder;
 Daer is verraedt voor d'handt, daer dreyght een sware last,
 En niemant van haer al en weet waer 't end is vast;
 Wat dit voerspooock bediedt sal ons den tijdt uytwijsen,
 Ick schrick wanneer ick 't denck, ja heb een groot afgrijzen
 Van veelderley geklaps; laestmael quam my te voor,
 Doch ick en gaf de reen in 't minste geen gehoor,
 Dat Ducque de Biron gestadelijck ging wandelen
 Met des Spangiens Legaet, en datse t' lamen handelen
 Wat vreemts, wat dat het is en kan ick niet vermoen,
 Soo 't waer is ('t ga soo 't wil) daer sal niet goets uyt broen:

Nu van de Praseling daer ick u laetst af seyde
 Komt hier meê over een; God wil ons soo geleyden,
 Dat wy het Coninckrijck bevrijden van sulck quaet.

Ed.

Men moet gelooven niet dus al der Liederen praet,
 Men roept dick van een saeck die noyt en is begonnen,
 't Is wonder dat Biron (eylaes!) soud' zijn verwonnen,
 In dees onheylen quaet, den tijdt het al brengt uyt,
 Ten gaet niet vast altijd na eenige geluyt.

Iean.

't Is hoe het is, mijn Heer, daer moet yets zijn verholten.

Ed.

't Mach zijn dat het geklap der Volckeren kan dolen;
 Dan ick vermoê wat quaets, den Coninck die gebiedt
 Datmen hem veynsen sal, nu sooder yets geschiedt,
 Laet ons zijn op de hoed', en ons niet verder quellen.

Nem.

En laet ons voor een tijdt dit uyt ons hoofden stellen,
 Dus raecte de Gemeent heel licht'lijck op de been,
 Wy bidden steeds den Heer dat hy ons al verleen
 Een langhdurige Vreê, en dat de Ialouslyen
 Van d'Hoofsche Edellien haer eenmael mach ontglien,
 Want d'een den ander soeckt met list en met bedroch.

Ed.

Daer uyt spruyt veele twist, ja brenger vele noch
 Tot arm beroyde staet en kommerlijcke Slaven,
 Daer meenigh loos beleyt met schijn is ondergraven:
 't Hof is een slavery, het is een Cierlijck graf,
 Een opgepronckte Vrou, die werckt haer eygen straf,
 't Is vol van schijn-bedroch en loose listigheden,
 Vol adderen-vergift en duysent dertelbeden;
 't Is altijd ongerust, wanneer den een verarmt,
 Den andren, soo men siet, hem by de Koolen warmt.
 Den Broer benijdt den Broer, den Soon benijdt den Vader,
 Den eenen Vriendt die is den ander een Verrader;
 Als d'een in pracht en Staet, en groote weelde bralt,
 Door 't jagen van een aêr hy licht van Staet vervalt:
 Soo isser niemant vry, wie sou het Hof niet vreesen?
 Nochtans wil yeder een (soo 't schijnt) een Hov ling wesen.
 Komt gaen wy t'saem ten Hoof, den Coninck ons verbeyt,
 Vermaken hem met lust wat in sijn treurigheyt.

Iean.

Ick sal gaen by Biron, en seggen de geruchten
 het gemeene Volck, haer kermen ende suchten:

En hoe een droeve maer van hem werdt uytgebreydt,
Dit sal den Mareschal in 't eersten zijn geseyd.

Bin.

Biron. Avergne.

Bir.

't Is wonder wat ick sie, mijn hert is schier verflout,
Om dat den loosen Rogh sijn woorden niet en hout,
En spout sijn den uyt, wat Duyvel mach hem porren,
Dus over ons beleyd te preut'len en te knorren;
Waer het noch niet begost ick soud 't niet vangen aen,
Want ick bevind men mach op geen'ge menschen staen.
Natuur hoe komt dat ghy den mensche hebt geschapen
In sulcken valschen schijn, en sulcken boosen Wapen,
't Hert smelt my in het Lijf, van gramschap rijst mijn haer:
Lafin, schelmsen Lafin, ha! dat ick by u waer,
Ick sou u door dees handt selver ter Hellen senden,
Soo sou u valsch gemoet niet met de winden wenden,
Is dit Soldaten aert, zijt ghy van Edel bloedt,
'k Gelooft dat u veel eer de Nicker heeft gebroedt.
O wanckelbaer geluck, most ghy my tot hem voeren?
Tot hem! die so het blijktt sijn Backhuys niet kan snoeren,
Tot hem! die niet en houdt het geen hy heeft beloofd,

Avergne uyt.

En mijn hier door mijn eer en al 't ontsach berooft.
De Fuentes deed' seer wel dat hy my heeft geschreven,
Want ick sal dese schelm doen brengen om het leven.

Averg.

Mijn Heer hoe dus verstoort?

Bir.

Is dat wel vragens weert?
Mijn dunckt dat Hemel, Aerd, en alles ommekeert,
Parijs is my te kleyn, en al de harde steenen
Om d'oorsaeck mijnes klacht, verschricken ende weenen,
De Son draeyt av'rechts om, en d'Aerde haer ontset.

Averg.

Bedaert, Grave bedaert, en seght ons wat u let.

Bir.

Het is met ons gedaen, wy zijn al aen gedragen,
Verraden zijn wy selfs.

Averg.

Van wien?

Bir.

Wat mooght gy vragen,
Door-leest eens desen Brief, Lafin is omgekocht,
En heeft tot ons verderf alt'samen aengebrocht.

Averg.

Lafin, is hy dan hier?

Bir.

'k En kan dat niet vernemen;
Maer's Coninck Camerling die quam strack by mijn flemen,
Dat 'k hem uyt 's Conincks naem sou openbaren 't stuck.

Averg.

Hebt ghy het hem geseyt?

Bir.

Ick liever stucken ruck
Mijn selven, oock veel eer sullen de vaste Polen
Verdrayen, en de Son sal van haer plaetse dolen.
Ick gaf hem kort bescheyd, doen ick mijn afscheyt nam,
Hier op my dese Brief terstont ter handen quam,
Die meldt hoe men Lafin ter Hellen moeste stueren,
Of wy souden 't hier na beklagen en besueren.

Averg.

Ten dient niet op gewacht, daer moet zijn volck bestelt,
Die Lafin nemen waer op wegen en in 't Veldt,
Of 't zy dan waer hy is, men moetet soo aenleggen,
Dat niemant op ons kan eenigh vermoeden seggen,
En voorts hem geven loon van dit verraders stuck,
Soo vryen wy ons staet van alle ongeluck.

Bir.

Een yder veynst hem dan, ick sal het wel bestellen,
Wilt u doch met dees saeck in geen'ger wijs meer quellen.

Binnen.

Lafin in eenigheydt.

Laf.

Na dat ick by mijn selfs het stuck heb overleyd',
Dunckt my 't onreed'lijck is, ja buyten het bescheyd',
De Faem blaest wonder uyt, den tijt kan wonder wercken,
En wy zijn al verklickt na dat ick kan bemercken,
Fuentes die heeft my met listen uyt-gelockt,
Ick gis dat hy veel quaets in mijne saecken rockt,
Het gaet dan soo het gaet, mijn hert is overwonnen,
En mijn gewisse seyde: Lafin hoe soudy konnen
Vermoorden uwen Prins, en Coninck van het Landt:
De wanden werden root, het is te grooten schandt,
En als 't feyt waer volbrocht wie sou my doch betalen,
't Sou zijn is dat Lafin, de Duyvel mach hem halen,
Die selver heeft gestoockt te brengen om den hals
Den Coninck, brengt hem om, den schellem die is vals,
Want heeft hy tot den doot des Conings derven stoken.

Hy soud'ons oock een Vijgh, of Spaensch Bancketje koken.

Daerom soo duncktme best dat ick treck na Parijs,
 En maeck den Coning al haer doen en lagen wijs,
 Mijn lichaem sal ick dan van schand' en doot bevryen,
 En mijn Conscientie oock na Godes wetten lyen.
 Daer mee soo treck ick heen. Lafin denckt hoe ghy swoert,
 Hier in en sal mijn ziel niet weynigh zijn beroert.
 Sal ick den swaren Eed die ick eer heb geswooren
 Herhalen! treck ick op mijn hals des Heeren toeren,
 En soo 'k het stuck volbreng waer ick een Moordenaer.
 Dit is een dobb'le sond', dees sond' dunckt my soo swaer,
 Dat 's onvergeeff'lijck is, ick moeter een verliesen,
 Want van twee quaden hier men moet het beste kiezen,
 En breken mijnen eed', waerom ben ick bedroeft?
 In sulcken stuck den eed' men niet te houden hoeft.
 Ick reys dan na Parijs, en sal niet eer stil wesen
 Voor ick den Coning heb dees Schriften laten lesen,
 My selfs ontslaen, en vry doen maken van den last,
 Eer ick meed' op verraet door yemand wierd verrast.

Bin. Een weynigh gepauseert.

Coning, Jeannin, Nemours.

Con.

De momp'ling houdt niet op, noch kan ick niet gelooven
 Dat Ducque de Biron hem soo soud'laten rooven
 Van het verduyvelt geldt, dat hy wil sijnen hand
 Aenleggen (laes!) op my, fy! overwreede schand,
 Hoe kond' ghy woedend' mensch soo qualijck stille wesen,
 Bemint ghy niet de deught, soo wilt de wetten vreesen,
 En vreest ghy geene Wet, soo schreumt het ongeval,
 En denckt dat men hier na ten Oordeel komen sal.
 Raedtsheeren, mijnen Borgh, daer ick my op vertrouwe,
 Dat 's: wilt gestage wacht voor uwe Coninck houwen.
 Jeannin, wat seydt Biron, doen ghy hem hebt geseyt
 Wat datter gaende was?

Iean.

God' spaer u Majesteyt,
 Hy swoer by Aerd' en Hel, en alle de Planeten,
 Dat hy u Dienaer was, en daer niet af te weten,
 Hy worde soo gestoort, ja soo geweldigh gram,
 Dat hy met suer gesicht terstont sijn afscheyt nam.

Con.

Kond' ghy aen sijn gelaet niet eenighsins bemercken?

Iean.

Genadigst Heer en Vorst, het veynsen kan veel wercken,
Ick heb gehoort een maer, daer ick wel op betrouw,
Daer door dat ick Biron heel vuyl en schuldigh houw.

Con.

Hoe! schuldigh? waerom dat?

Iean.

Sijn Brief, ja eygen teken.

Con.

In stucken sal my 't hert door droevigheden breken,
Sijn Brieven, en van wien, van waer, van wat inhoud?
Sijn Brieven, ick had'hem mijn Croone wel vertrouut.

Iean.

Sire, daer isser een, die sal 't u al betalen.

Con.

Wie is het doch?

Iean.

Lafin.

Con.

Wel, laet hem daetlijck halen.

Iean.

Wel Heer.

Con.

En ofmen hem dan onwaerachtigh vond'.

Iean.

Hy sal 't u weten doen, door Eden en door mond',
Hy sweert by grooten eed' dat hy 't u sal bewijsen.

Iean. bin.

Con.

Bewijsen, dat wat waer veel; dees grijse haren rijsen,
'k Verlange wat Lafin al wonders seggen sal.

Laf. uyt.

Laf.

Godt spaer sijn Majesteit van alle ongeval.

Con.

Wat hebt ghy voor bewijs, waer door gy dorft betichten
Biron den kloecken Heldt, ja selfs een licht der lichten,
Of meent ghy mijne handt te vullen, met een blom,
Betoont ons goet bewijs, of keert niet wederom.
Bedenckt wat dat ghy segt, of men sal u verleeren
Te spotten met den Raet, en met de groote Heeren.

Laf.

Van my en sal in 't minst niet worden voortgebracht
Dat onwaerachtigh is, Biron heeft my versocht
In dienst, waer in ick my ten vollen heb gegeven,
En dacht daer in te zijn de dagen van mijn leven,
Op een bestemde tijdt de Grave my ontboot
By hem en sijnen Raed', alwaer dat hy besloot
De Croon van Vranckerijck te brengen aen Savoyen,
En u, ja al u Huys en 't gantsche Hof te royen.
Avergne wasser by, en Spaengiens Ambassaet,
Renaze, die al t'saem beslooten uwen staet
Te brengen tot den val, daerom mosten wy sweeren
Gelijckelijck een eed' op 't punt van haer geweeren;

Lafin geeft den Brief.

Na dat dit is geschiedt, en alles is vervult,
 Wy 't schrift'lijck tekenden, gelijk gy 't leesen sult,
 Ick na Bourgonjen trock, om Fuentes daer te spreken,
 Zedert dien tijdt heeft my steeds in de krop gesteken
 Hoe ick u Majesteyt gedient heb soo getrouw,
 Bedacht dat ick mijn eed'en doen herroepen wouw,
 Het welck ick heb gedaen, en om u te bewaren
 Kom ick u dit verraet, na plichting, openbaren,
 Besiet, doorleest het schrift sonder veel tijds verleng,
 Ghy vast bevinden sult dat ick geen logens breng.

Con.

O Hemel! wat is dit, dit heeft Biron geschreven,
 Van vaer mijn herte trilt, van vrees mijn leden beven,
 De gramschap steygert op door het verhitte bloet,
 En wraeck die heeft vermant mijn sachtsinnigh gemoet.
 Raedsheeren nu is 't waer hoe kan dat doch geschieden?
 Neen, het geschrift is valsch, laet Biron selfs ontbieden;
 Vertoeft, 't is noch geen tijdt, beter met soetigheyt
 Hem aen te gaen, en sien wat sijn gewisse seyt:
 Biron, wel hoe Biron, hoe zijt ghy soo beseten!

Nem.

O hooge Majesteyt, dees droevige Planeten
 Hebben ons lang gedreygt, 't schijnt dat het boos gedroch
 Vervallen van de Deugnt door u ons droefheyt socht;
 Dan Godt die hout se in toom, sy sullen niet beklijven,
 En uwe Majesteyt sal (trots haer) Coningh blijven.

Con.

Datmen de Grave soeck, en hem gevangen stel.
 Met recht mach men dees Aerd' gelijcken by een Hel,
 Met veel onrusten moet den Coningh hem geneeren,
 't Is altijd dit of dat, rampsaligh zyn wy Heeren;
 Seght Biron alleen aen, dat hy by mijn verschijn
 Op morgen, kander oock (in sulcken schoonen schijn)
 Vergift verborgen zijn? hy was ons Vranckrijcks Vader,
 Hy gaf haer 't leven op, nu is hy een Verrader.
 Datter op den Biron terwyle wert gelet,
 Dat hy door listen niet werdt uyt ons hand'ontset:
 O al te losen droch: de noodt breeckt alle Wetten,
 Doet 't geen u wert belast.

Iean.

Men salder Heer op letten

Nu bortelt uyt op 't lest dat soo langh heeft gesmuyckt,
De snel-vliegende Tijd 't verholen wel ontluycckt.

Bin.

Biron. Cieria sijn Boel.

Bir.

Lief Cieria hoe dus, ghy schijnt geheel belaeen?

Cier.

Met reden, Heer Biron, en heftigh oock begaen,
In saecken die ick ducht tot uwe val te strecken.

Bir.

Mijn val Princes, waerom?

Cier.

Mijn Heer 'k moet u vertrecken
Een wonderlijke droom, die my verscheenen is
In 't midden van de Nacht, of daer ontrent ick gis,
Met veelderley gespooock en droeve fantasyen,
Quam my vergetelheyt en nare sorgh bestryen,
Soo dat mijn wetenschap, door dromens droef bestier,
Beswalckte, of ick lagh lijck in een terend Vyer,
Soo van de Vreught veraert, van eygenschap ontoogen,
Quam leven beeldigh my verschijnen voor de oogen
Een wonderlijke Leeu, in 't aensien sterck en groot,
Ick sagh met vrees hem aen, doch hy mijn weder boot
Een minnelijcken muyl, al scheen hy trots en moedigh,
Soo was hy doch niet wreedt, maer minnelijck en goedigh,
Soo dat hy werdt seer hoogh verheven van een Helt,
Die hadde in sijn handt een Schilt, waer op gestelt
Drie Lelyen van Gout, dat hy sijn lijf en leven
Soo menighmael voor hem ten prijse had gegeven;
Mits sagh ick komen daer veel Tygers, die seer wreet
Den Leeu aensagen, en raetslaeghden in 't secreet
Veel listen, om den Leeu, die soo hoogh was geklomme,
Te brengen om den hals, ja riepen luyt al-omme,
Dat hy gepooght hadt om sijn Heere te verraen,
Soo dat hy werdt in 't endt met groot ontsagh gevaen,
En daer beschuldight met veel vuyl en vreemde saken;
Doen wiert ick soo verschrickt, dat het bedroeft ontwaken
My bitter weene deed, en doe 'k mijn wacker von,
Soo beelden ick my in den Leeu die was Biron:
Dit heeft my soo verschrickt, de Leden my noch trillen.

Bir.

Princes verslaet u niet door dromens sotte grillen.

Cier.

Ach Heer, mijn swaer gemoet soo seer beladen is
 Door desen droom, dat ick niet twijffel, of gewis
 Veel droefheydt en ellent uyt dit gespoock sal rijsen;
 Dus bid ick u mijn Heer, wilt ghy my nu bewijsen
 Eenige liefd of gunst, soo doet doch mijn begeer,
 En doet ghy 't niet om my, soo doet het doch veel eer
 Om 't gene dat ick draegh, en dat ghy siet voor oogen,
 Laet dat doch wercken in u hert eenigh meedoogen.

Bir.

Lief Cieria wat is 't dat ghy versoeckt op mijn?

Cier.

Ick wensch dat mijn versoeck van u gevolgt mocht zijn;
 Ick bid ootmoedighlijck wilt doch mijn reden hooren,
 En wilt u (om mijn wil) in 't minste niet verstooren,
 Want ick op u versoeck dat uwe reys naer 't Hof
 Voor dit mael zy gestaect.

Bir.

Ach! neen, my niemant of
 Sal raden sulcx te doen, hier baet geen tegen-seggen;
 En ben ick niet Biron, wie sou doch derren leggen
 Op my wat achterdocht; Princes ick ben de geen,
 Die voor den Coninck vaeck soo dapper heb gestreen,
 'k En vrees voor geen gevaer, dus wil ick henen trecken.

Cier.

Ach Heer, de wijl mijn reen u niet en kunnen wecken
 Tot 't laten van u reys, soo wilt u jonge Kindt
 Voor't lest eens kussen, en de Moeder die ghy mint,
 Want 't hert my tuygt dat ick u niet weer sal aenschouwen.

Bir.

Vreest voor geen ongeluk, hier meed' wensch ick Mevrouw,
 En dees mijn Soon adieu, u hert doch gerust
 Wilt stellen, nu adieu, voor 't lest noch eens gekust.

Cier.

Adieu mijn Heer Biron, ick wensch ghy wel moet varen.
 Hoe weynig slaet hy acht 't geen ick hem ginck verklaren.
 Hy neemt dees reys wel licht en onsoorghvuldigh aen,
 Maer Godt weet hoese hem in 't leste sal vergaen,
 Ick vreesse voor veel quaet, ô Godt wilt hem behoeden,
 Dat niet waerachtigh is 't geen ick op hem vermoede,
 Nochtans ick vrees sijn doodt, want desen droom my seyt,
 Dat in 't bedreven quaedt sijn lijfs verliesing leyt:
 Ach wat een swaer verdriet! waer sal ick met mijn kinderen
 Heen vluchten, om de schant en groote rou te bind'ren,

Doch 'k hoope dattet noch ten besten sal vergaen,
 't Is misschien niet soo quaedt als ick my voor laet staen:
 Nu wacht ick met gedult den tijdt die 't ons sal leeren,
 En tijding sal mijn leet verlichten of vermeerren.

bin.

Biron. Avergne.

Bir.

Heb ick den Hemel dan op mijnen hals getogen,
 Dat hy vvil (soo het schijnt) tegens Biron oorlogen,
 Heb ick het wreedt geluck bejegt onbeleeft,
 Dattet my dagh en uur in alles tegenstreeft:
 Vervloecte Tooveraers, bekoorster van de sinnen,
 Die door den schoonen schijn ons Zielen komt verwinnen,
 En blaest ons herten op door de begeert en waen,
 Datmen selfs met geweld in sijn bederf wil gaen.
 Niemand en kend u best als die u heeft gereden,
 En door u valsigheên ellendigheyt geleden:
 Niemand en kent u best, als ick, die moet ontsien
 U, om dat ick ontsagh, als ick u dwaes gingh bien
 Mijn lichaem en de ziel, ick die u na gingh swerven,
 En docht op geen verdriet, en docht niet eens op sterven,
 Nu geeft ghy my den loon die ick niet had verwacht,
 Wat mach ick rijmelen dees mijn onnutte klacht?
 Of dien ick door getier de lucken te verwerren,
 En doen door vyer en vlam verschricken selfs de Sterren,
 Mijn stem die is te flaeu, mijn machten ben ick quijt,
 Biron, die ghy eerst waert ghy nu niet meer en zijt:
 Den Coninck weet u daet: hoe soud' hy 't konnen weten?
 Daer ick verseeckert ben Lafin is doodt gesmeten,
 En boudt hy op 't gerucht, sal ick door eeden fel
 En schrickelijck gebaer hem overbult'ren wel.
 Morgen gaen wy ten Hoof, aldaer ick ben ontboden,
 Ick sal 't ontvlieden, ay! ick ben 't so dick ontvloden,
 Ick sal 't verloochenen al datter wordt geseyt,
 Wie salder tegen zijn, die geen getuygen heyt?
 Dat ick nu mijne saeck te deegh ga overwegen,
 Want hier in is mijn eer, ja leven selfs gelegen;
 Voor al moet ick den Graef Avergne doen de weet,
 Op dat wy stemmen eens, waer op hy deed' den eet:

Averg. uyt.

Mijn Heer seer wel te pas, ick ging om u te soeken,
Wy mogen ons dien tijdt en'uyre wel vervloecken
Dat wy met Savoyaert raetslaeghden in dit stuck.

Averg.

Hoe so mijn Heer?

Bir.

Den Coning 't alles weet, tot ons ongeluck.

Averg.

Uyt wien?

Bir.

'k En weet.

Averg.

Wat wilt ghy dat geloove?

Bir.

Mijn Heer ick ga.

Averg.

Waer heen?

Bir.

Maer blijdelijck ten Hove:
Volght my so 't u gevalt.

Averg.

Ick volgh u metter spoet.

Bir.

Dat 't noyt begonnen waer, dat waer ons wel soo goet.

Een weynigh pause.

Binnen.

Coning. Biron. Jeannin.

Con.

Biron, soo het soo is, soo wilt het vry bekennen.

Bir.

Bekennen Heer! is 't soo, den Hemel moet my schennen,
'k En hebbet noyt gedacht, noch noyt daer af gerept,
Alleen het geen ghy my hier voor vergeven hebt.

Sire hoe sou Biron, die 't leven heeft geschoncken
Soo dick voor uwen staet, Biron die ghy doet proncken
Door u mildadigheyt, gelijk de klare Maen
Munt uyt, wanneer men haer siet by de Sterren staen;
Heb ick dit oyt gedocht soo moeten wy de buyen
Opnemen, en dit Rif voor duysent Rampen kruyen,
Heb ick dit oyt gedocht, dat mijn den Blixem sla,
En 't Nickerlijck geschaer steeds by blijft waer ick ga;
Nimmer heb ick gesuft, hoe sou Biron hu suffen,
Of doet ghy 't Sire maer om Biron t' overbluffen,
En te beproeven my? soo ghy een proef begeert,
Taft aen dit scherpe Stael, tast aen dit trouwe Sweert
En ruckt my 't leven wech, of sendt my voor de Spechten,
Ick sal gelijk ick dee voor uwe Kroone vechten,
Of isser yets te doen, gebied' so 't u beliefd',
Biron die is gereed, die u van herten liefd'.

Con.

Biron denckt wat ghy segt, ick kan 't waerachtig maken,
En soo ghy het bekent 'k vergeef u al de saken.

Bir.

Dat ick yets schuldigh waer 't wert van my wel bekent.

Iean.

Belijd' het Mareschal indien ghy schuldigh bent,
Den Koningh (soo hy seyt) sal het niet meer gedencken,
Wilt niet door koppigheyt u eygen selven krencken.

Bir.

Waerachtig dat waer veel; met oorlof Vranckrijcx roem,
Soo het waerachtigh is my selven ick verdoem,
Dat dit waerachtigh is my niemandt sal doen blijcken.

Con.

Siet toe Biron, siet toe, ghy sult verbaest staen kijcken
Als men 't betuygen sal, wilt ghy 't bekennen niet?

Bir.

Dat onwaerachtigh is Sire, dat ghy gebiedt
Ick wel bekennen wil, dit sal ick my wel wachten.

Con.

Beraedt u, ick sal voort wet na het eynde trachten.

Coning en Ieannin binnen.

Bir.

Hoe soud' ick my beraen, den Koninck is gestoort,
En wil na mijn (eylaes!) niet luysteren een woort,
Den Koningh is vergramt en komt my valsch bestryen,
Daer hy door mijn gelaet (weleer) plach te verblyen,
Eylaes! mijn droeve ziel barst uyt door ongedult.
Wat, wil ick vluchten? neen, dat sou vermelden schult;
Sal ick de Koning dan mijn saecke openbaren,
Neen, waer sou dan mogentheyt en Birons eere varen,
Sal ick volharden dan in 't looch'nen tot het lest?
Volharden, ja, ô ja! dat is mijn alderbest;
Ick sal een stalen hert in mijnen boesem planten,
En temmen soo geveynst de klappige Gesanten,
Dat hy noch niemant niet sal weten mijn bedrijf,
Al sneed' hy schoon het hert uyt' onbeweegh'lijck lijf,
Soo hy my overtuygt, ick sal 't by tijds ontloopen,
Die in veel nooden is die moet het beste hoopen.

Terwijl Biron wandelt, komt uyt,

Coning. Coningin. Jeannin. Nemous.

Con.

Biron hoe lang sal noch u herte zijn verstaeld,
Hoe langh sal u gemoed' met boosheyt zijn bepaeld,

Hoe lang sal uwe ziel in wuftig heden rennen,
 Dat het geen ick wel weet ghy niet en wilt bekennen,
 Of acht ghy het voor goet dat ghy u selfs bedrieght,
 En voor my die u heersch soo groote logens lieght,
 Ick weet meer als ghy meent, en soo ghy 't wilt belijden
 Ick 't u vergeven sal, ja sal tot geene tijden
 Gedencken aen de saeck, ghy kend wel mijn gemoed',
 Ghy weet wel dat ick ben genadelijck en goed',
 Ghy weet hoe ick u min, hoe ick u trouwe dienste
 Beloont heb voor en naer, dick op het onvoorsienfte,
 En soo ghy niet en wilt bekennen dese saeck,
 Sal ick hier over doen gerechticheyt en wraeck,
 Ick bid u Heer Biron, soo ghy zijt te versachten,
 Ick bid u, segh ick noch, bedenckt in u gedachten,
 Of's Konincks trouw gemoet in gramschap licht verkeert.

Bir.

Hoe Sire kan dat zijn? by mijn gemoed' ick sweert,
 Ick sweert ten andermael; Ach Vorst, u trou vertrouwen
 Hoop ick dat niet en is my sulcks daer voor te houwen.

Coningin.

Ick bid u Heer Biron, soo bidden yets vermach
 Van uwe Koningin, soo brengt aen den dagh,
 Vermorwt u straf gemoedt; u leedt my 't hert sou raecken,
 En wilt u toch geen spot van alle menschen maecken,
 Ghy kent u herte best, ghy weet wat datter schuylt,
 Siet toe, dat ghy geen haet voor 's Konincks gonst en ruylt.

Bir.

Alwaerde Koningin, die als een eygen Moeder
 My steeds hebt lief gehad, u beed' maeckt my verwoeder,
 Want mijne Ziel getuyghthe recht onnoselheyt
 En dat ick schuldigh waer het waer al lang geseyt,
 Geen mensche die 'er leeft sal dat waer konnen maecken,
 En die 'er maer af rept, die sal ick strax doen smaecken
 Dat Biron niet en is van het Verraders zaet,
 Maer dat hy na de eer van sijnen Koninghstaet;
 Wie is 't die my beticht?

Iean.

Die, die ghy niet sult dencken.

Bir.

Och hoe mach achterdocht mijn Ziele dus bekrencken,
 'k Wild' hy mijn waer bekend', 't beschuld'gen is te vals,
 Alwaer 't een Konings Soon het kosten hem sijn hals.

Nem.

Denckt Biron wat ghy seght, besadight het vermeten,

Want u beschuldnaers zijn in den Raedt geseten.

Bir.

Al waer 't den ganschen Raedt, sy hebben geen beleggh,

Nem.

Daer is bewijs genoegh, ick wel wat ick segh.

Coningin.

Mijn Heer hoe is u hert soo hart en onbeweeg'lijck,
Ick bid om mijnent wil, soo antwoordt my eens deegh'lijck,
En hebt ghy geene schult, komt tot bekentenis,
Soo waerlick als Godt leeft het u vergeven is.

Bir.

Soo laet my Sire dan alleen dees' eer gedyen,
Dat ick door Rechters recht mijn Tichters mach bestryen,
Ick sal door daedt en reen weerleggen haer beleid.

lean.

't Waer beter Heer Biron dat gy spraeckt met bescheid'.

Bir.

Bescheid' my niet ont breeckt, terwijl ick word' verwonnen
Gelijck een blooden Haes van lagers afgéronnen;
Soo kniel ick voor u neer, u die den Scepter hout,
U, waer op dat Biron beroept en sich betrouwt,
Niet anders ick begeer als billijckheit te erven,
Daer voor ick heb geleeft, daer voor wil ick oock sterven.
Verleent my, O Monarch! dees kleene beed' alleen,
Dat ick de geene ken die my door trots vertreen,
Ick sweere dat ick sal de saecken soo uyt-voeren,
Men over hohdert jaer den mondt daer af sal roeren.

Con.

Biron ick heb u lief voor 't strijden van het Landt,
Ick acht u alsoo veel als mijnen Rechterhandt,
Ick raed' u als een Soon wilt u ter deegh bedaren,
En laet eens uyt u hert al dees verwaentheit varen,
U selven ghy bedrieght, 't is alleen my bekend,
Daerom geen logentael en dient voor my gewent:
Zijt ghy niet in 't bespreck met de Savoysche Vorsten?

Bir.

Met haer, in 't minste niet, en dat ick seggen dorste,
Sy spuwen hare gal op een onnoosel mensch,
BetichterS, fy te valsch! dit is alleen mijn wensch,
Haer wensch ick voor den droes, en isser eenigh teecken
Soo moet ick mijnen hals in duysent stucken breecken,
Alleen, O groote Vorft! 't geen ghy voor dees vergaeft.

Con.

My dunkt dat gy in 't quaet hoe langs hoe meerder draeft,
Hebt gy niet met den Graef van Spangien yets te hand'len?

Bir.

In 't minste niet mijn Heer.

Con.

Ick sie u dickmael wand'len

Met hem en and'ren meer, en schuylt daer onder niet?

Bir.

De jealousy altijdt een saeck ten quaetsten diet.

Con.

Wilt ghy 't bekennen nu, ick sal noch zijn gaduldigh.

Bir.

Ghy nimmer en bevind' Biron hier aen is schuldigh.

Con.

Denckt wat ick heb geseit, tot t'avondt Heer Biron.

Bir.

Sire ick wou dat ick u vergenoegen kon.

Con.

Jeannin doet't geen ick segh.

Con. bin.

lean.

Mijn Heer ick sal u eeren.

Coningin.

Kost ick u door gebeen of ergens door bekeeren,
Ick spaerde geene moeyt, t'avondt ick u verwacht.

Bir.

Alsoo ghy my beveelt (Mevrouw) 't sal zijn volbracht,
't Is, segh ick, anders niet dan de voorgaende schulden,
En wonder geeft het my hoe dat mijn hert 't kan dulden,
Ick sweer, waer 't mijns gelijck, hy leefden niet een uyr,
Het blijcken sou waerom het hert nu brant als vuyr.

lean.

Hoe Biron, zydy dol, wat heeft u ingenomen?
Dat u verstaelt gemoedttot geen beken kan komen;
Daer is to veel in 't licht, u Mackers zijn niet trouw,
Sy hebben 't al geklapt, om u went wil ick wou
Dat ghy gedweger waert, het is u toch vergeven,
Mijn Heere soo mijn dunckt ghy kort u eygen leven.

Bir.

Het hert klopt my in 't lijf, dat hy niet mercken kan.

lean.

't Is middagh, laet ons gaen, en spreken voorts hier van.

Bin.

Biron. Avergne.

Bir.

Eylaes! wy zijn in 't net, Ladin heeft onsj verraden,
Och dat ick mocht het hert in sijne wraeck versaden,
Och waer Ladin van kant. Avergne, mijn gemoet
Getuyght, dat het ons noch sal kosten 't dierbaer bloet,
Het bloet! ô neen, Biron ghy zijt te hoogh verheven,
En oft den Coning wist, wat waer daer aen bedreven,
Mijn leven hanghter aen, mijn diensten zijn te groot,
Die sullen my seer wel bevrijden van de doodt.

Averg.

Ick heb soo veel gehoort van deftige Verstanden,
Mijn afgewonnen hert dat dunckt my uyt te branden,
't Gemoedt my overtuyght, hoe wel het ooge veinst,
Hoewel de tonge spreeckt, het hert wel anders peinst,

Daer is noch goeden raed', laet ons te samen vluchten.

Bir.

Vluchten? waer vlucht ick heen?

Averg.

Ten baet niet al u suchten,
Den Coninck let op ons, de wegen zijn bewaert.

Bir.

't Is beter dat Biron in logenen voort-vaert,
En wie sal (seght my doch) ons kunnen overtuygen,
Neen, neen, ick blijf verhart, nimmer en sal ick buygen,
'k Sal toonen wie ick was, en wie ick ben geweest,
En dat het lichaem noch begrijpt den selven geest,
'k Sal toonen wie ick ben, en dat niet is gestorven
Mijn onvertsaeght gemoet, het welck ick heb verworven,
En ben ick niet een Man, een donder, jae een wint,
Sou ick bekennen, dat, het welck ick heb geprint
In eenen Diamant, nochtans is het waerachtigh.
Hoe nu! mijn Ziel, wel hoe, hoe zijt gy soo tsaeghachtigh.
Avergne het is tijt dat wyten Hove treen.

Averg.

Biron geeft eens gehoor, en luystert na mijn reen,
Mijn raedt is dat wy al, 't geen noodigst is, bereyden
Om metten morgenstont uyt Vranckerijck te scheidyen,
Het is ons al te nauw, en ick heb quaet vermoen,
Als wy zijn vry en vranck, wy sullen wel pardoen
Verkrijgen van het stuck, nemen sy ons gevangen,
't Bekennen sullen sy wel uyt ons lijven prangen,
't Is beter dan gevlucht, hier doch te deegh op let.

Bir.

Vlucht ick, ick ben van al mijn staten afgeset,
Waer sal ick vluchten heen, vluchten wy na Savoyen,
Salmen ons voor den loon van onse daet uytroyen:
Ick blijf.

Averg.

En soo ghy blijft, ghy blijft in u verderf.

Bir.

Eh soo ick vluchten wil, soo loop ick uyt mijn Erf.

Averg.

Het goet gaet soo het komt, net leven sal niet keeren.

Bir.

Ick waer veel liever doodt, dan andere te eeren.

Averg.

De dood' is aengenaem, als men met eeren sterft.

Bir.

Het leven weder walght, datm' in oneer verwerft.

Averg.

Hy blijft die blijven wil, 'k laet u alleen in 't suchten.

Bir.

En soo ghy vluchten wilt, soo wil ick met u vluchten.

Averg.

Als wy uyt handen zijn den Coninck het vergeet.

Bir.

Als ick 't bedenck, ick sucht, om mijn geswooren eet.

Averg.

Morgen so haest de Son sal uyt haer bedde reysen.

Bir.

Ick weet niet wat my let, ick vol swaer gepeysen,
 'k Weet niet wat dat my deert, herhaelt u mijnen geest,
 Mijn leven ben ick niet in sulcken vrees geweest,
 De hayren stijgen op, de druppels sweet begeven
 Haer langs mijn wangen neer, om dat dit is bedreven.
 Of ick yet vreemts bedocht, heel selsaems sonderling,
 Dat ick onder eed schijn verradery aenving?

Averg.

Wat soud gy doen, ey segt, dat men niet soude merken.

Bir.

't Is waer, ick 't wel bedenck, men moet behendig wercken.

Averg.

Tespjijgh is't Monsieur, dat 't is geopenbaert,
 Doch wat 's u voornemen?

Bir.

Te spelen met de Kaert
 Met onse Coningin; doch als ick ga bedencken,
 'k En kan haer genighsins in sulcken voorslach krencken,
 't Is beter dat ick ga verheugen my door list,
 En speel soo met de Kaert, datmen geen argh en gist.

Averg.

En of u leden dan opd'uyr en stond' besweecken?

Bir.

Wellaet mijn sorgen doch, onnodig al dit spreken. (baest,

Averg.

Waerlijk mijn waerde Heer, gy maeckt my 't hert ver-
 Oftmen u vangen quam?

Bir.

Neen 't vluchten is het naest.

Averg.

Siet toe, Biron siet toe, ghy wilt geen reden achten,
 Ick wilde ick het noyt begaen had' in gedachten.

Bir.

Avergne Heer, wel hoe, deyst ghy nu ruggewaert?

Averg.

De uytkomst deses saecks my droevelijck beswaert.

Bir.

Ick gae ten Hovewaert, 't is best dat wy bestellen
 De Paerden tot de vlucht.

Averg.

Heer ick sal u versellen,

En blijven u steeds by in last en tegenstoot,
Tot dat ons scheid' van een de bar en droeve doodt.

Bin.

Coning, Coninginne, Vitry.

Con.

De tock'ling van het quaet, door hope van bedecken,
Kan in des menschen hert een loochening verwecken,
Dat hy volhart in 't quaet, en voor geen dreygen dreunt,
Gelijck een harde Rotz zoor 't water niet en kreunt;
Dat men des menschen hert kon opentlijck doorgronden,
Men souder vinden in veel onblijck bare sonden.
Dit is des Duy vels list, die 't quaet by 't quade stoockt,
En blaestet soo lang aen, dattet niet meer en roockt,
De mensche in sijn quaet, volhardent vol hartnecken,

En stapelt sond' by sond', datmen hem niet kan trecken
 Van 't ingeswolgen quaet, het welck hy steeds vermeert
 Door logens, dat hy schier door logenen verkeert.
 De Grave die is vuyl, ick weet al sijn gebreecken,
 Noch blijft hy als verdoolt hartneckigh daer in steecken,
 Ia sweert noch eed' by eed', en meerdert sijne sond',
 Daer ick hem sijn vergif ten vollen heb verjond',
 Laet sien of hy noch sal in sijne valscheit blijven,
 Soo hy 't niet seggen wil ick sal 't hem wel uydrijven.
 Vitry, na mijn bevel wel op de Poorte wacht,
 En soo 'k hem niet en spreek, neemt hem in uwe macht;
 En ghy mijn Coningin, wilt hem toch soo lang quellen
 Tot dat hy het bekend'.

Con. bin.

Coningin.

Mijn Heer ick sal't bestellen.

Vitry.

Te groot is ach (eylaes!) dit bitter ongeval.

Coningin.

Te vangen, wis hy sterft! schant ist, o Franschen al,
 Dien Helt, dien waerdigh is met Lauwer 't Hooft te cieren,
 Wiens roem van 't Ooft tot 't West, van't Zuyd' tot 't Noord gaet swieren,
 Die voor ons heeft gestreen, ja bracht victory meed',
 Soo dick den Koning hoogh tot strijden vond gereed'.

Den Koning weder uyt met Biron.

Bir.

Ick wensch den Koning heil, en dat hy het vermoeden
 Gestelt heeft uyt den sin, Heer houtet my ten goeden
 Dat ick soo lange wacht, ick hebme wat vergist,
 En wat de klokke had' ick waerlijck niet en wist.
 Me-Vrou! hoe so bedroeft?

Coningin.

Biron om uwent willen.

Bir.

Om mijnent wil, Me-Vrou, ay wilt u droefheit stillen,
 Want ick en ben niet waerd' dat een soo grooten Vrou
 Om mijnent wil bedroeft of treurigh wesen sou,
 Waert om een anders wil, waert om verlies van-landen,
 Soo waer ick uwe hulp, Godt lof al ons Vyanden
 Die houden nu haer rust, het is een stille vreê,
 Me-Vrou 'k ben oock bedroeft om d'opgeleide wee.

Con.

Het is hem wel geloont, die harten moeten woelen,
 Die door geen gift en gaef, ja staten zijn te koelen,
 Wat heb ick den Biron mijn leven wel vertrouwt,

Niet Lant, niet Volek, niet Croon, of't wanckelbare Gout.

Maer selfs mijn eygen Lijf en al mijn Bondt-geenooten,
 Nu soeckt mijn dese schalck uyt mijne stoel te stooten,
 Iae 'k heb hem soo besind, dat hy 't bekennen wou,
 Hoevvel de saeck is svvaer, ick 's hem vergeven sou.
 Wat tijt is 't van den dagh?

Vitry.

Mijn het is by vijven.

Con.

Wat mag den mensch verdwaest, verwaendelijk bedrijven.

Bir.

De mensch in sonden leeft.

Con.

En uwe ziele vvoed',
 Gy waert ons Vrankrijx winst, 't schijnt gy ook wesen moet
 Ons Vranckerijcks bederf, door listige manieren.

Bir.

Ick bid u Sire wilt dees woorden doch bestieren,
 Sy snijden my in 't hert, my dunckt als ghy dit seght,
 Dat mijn onwinn'lijck hert tegen den Donder vecht:
 Wat sou mijn porren doch om mijnen Heer te hind'ren?

Con.

De boosheit uws gemoeds.

Bir.

Sire dat 's voor de kind'ren,
 Die konnen haer gemoet niet houden in den band,
 Maer ick heb mijn gemoedt al overlanch vermand.

Con.

Biron ick heb een beed', wilt ghy mijn die volvoeren?

Bir.

Ia Heer, gebiedt my maer de Helle om te roeren,
 Soo langh ick adem schep staen ick in u gebiet:
 Wat is 't dat u geliefd'?

Con.

s' En is soo wichtigh niet,
 Alleen dat ghy u doen my willet openbaren.

Bir.

Wat tockelt ghy mijn hert, hoe doet ghy dese haren
 Rijsen, 't schijnt dat mijn ziel alleen sijn leven kort;
 'k En weet niet wat mijn Heer tot dese vrage port,
 Sal ick bekennen 't geen ick noyt had in gedachten.

Con.

Wat mooght gy Heer Biron u eygen selfs verkrachten,
 Ghy weet 'et immers wel, Lafin heeft 'et geseet.

Bir.

Lafin, Lafin! 't is goet dat ick den schellem weet,
Ick sweer hy sterven sal, en in sijn bloedt verdrincken.

Con.

Biron denckt wat ghy seght, wilt u te deegh bedincken.

Bir.

Ick heb mijn al bedocht.

Con.

O mensch te boos van aert.

Con. bin.

Bir.

Mevrouwe laet ons doch wat speelen met de Kaett.
Mijn bloet schuymt my in 't lijf, so my dees woorden hitten.

Coningin.

Biron als 't u belieft, laet ons wat neder sitten.

spelen.

Bir.

Het speelen brengt steeds voort (Mevrouw) luttel gewin!

Coningin.

Biron die haelt nu al sijn schade weder in.

Bir.

Princes ghy speelt te haest, meent gy my te verdrucken.

Coningin.

Ick ben bedroeft (mijn Heer) om uwe ongelucken.

Bir.

Ick 't alles met de Kaert om uwent wille waegh.

Coningin.

Maer in u stale hert verberght ghy het geknaegh.

Bir.

Mevrouw de gladde Kaert is soet om meed 'te speelen.

Coningin.

Biron dees aenslag swaer moogt gy nu wel bequelen.

In dit Spelen, spelensy voort.

Coning, Avergne, aen d'een zijde van 't Tooneel.

Con.

Avergne, 'k heb Biron soo dickwilsaen-geweest,
Hy heeft een stalen hert, ja een volherden geest,
't Schijnt dat hy het bederf sich selven heeft geswooren,
En laet hem door 't gebedt eens Conincks niet bekooren.
Ghy weet oock van de saeck, nu vraegh ick u hier naer,
En hebt ghy geen verraedt gestommelt met malkaer?
Soo ghy het niet bekent, so sal ick my bereyden
Tot straf, en ghy sult oock niet van dees plaetse scheyden
Voor ghy 't beleden hebt, en blijft ghy even stijf,
Sal ick bekentenis doen reken uyt u lijf:
Wel waerom spreeckt gy niet, en antwoordt op mijn reden?

Averg.

Het herte mijn begeeft, het moet toch zijn beleden.

op sijn knyen vallende.

Sire vergeeft het my, 'k ben dadigh aen het Feyt,
'k Betrouwe nu alleen op u genadigheyt.
Sire vergeeft het mijn, Biron heeft my bedroogen,
En door sijn listigheydt my in het net getoogen.
Sire vergeeft het my, het is noch niet volbrocht
Want ick al over lang van haer te scheyden docht.
Sire vergeeft het my, en laet u toch bewegen,

'k Stel mijn betrouw alleen op uwe milde, zeegen:
Mijn leven staet aen u, zijt mijn genadigh Vorst,
Noyt heb ick als dees tijdt nauwe Croon gedorst,
Mijn rouwt mijn stout bestaen te deerelijck en smertigh.
Mijn Heer vergeeft het my, en weest doch barremhertigh.

Con.

Verrader, boosen Schalck, gy uyt-geschudden Guyt,
Docht ghy niet van te voor dat dit sou komen uyt,

Ghy Duyvelsche gedrocht, ghy Hel-hont, stouten Bengel,
Die eenen Duyvel zijt, en toont u eenen Engel;
Wie storten u dit in, segt Moord'naer, ontrou, vals,
Dat ghy mijn, uwen Heer, soud' brengen om den hals.
Veynst u, tot dat ick oock de Grave maeck verslagen.

Averg.

Eylaes! gedenckt het niet, de daedt ick nu beklage,
'k Vervloecke uur en stondt die ick oyt heb bedocht,
Biron, ô Coning, wast, die'r my heeft toe versogt.

Averg. bin.

Coning tegen sijn selfs, daer na tegen Biron.

Con.

Terecht (so 't spreekwoord luyt)waerlijk het kan verkerē.
Biron en kont ghy niet u selven daer door leeren,
Dat het wanckel-geluck sijn wanckel Radt omdraeyt,
En dat die boosheyt saeyt, nimmer weldaden maeyt.

Bir.

Sire 'k hebt noyt bestaen, wilt sulcks niet toe-vertrouwen.

Con.

Dat weet ghy selver best, bekent of 't sal u rouwen,
Het is u selver best, u heel beradigh went.

Bir.

Sire het schijnt dat ghy op my gebeten bent,
Ick weet niet wie u hert soo seere heeft beseten,
Dat ghy wilt vveten 't geen ick noyt en heb geweten,
Ick weet niet wie u hert soo prangt tot dese daet,
Daer ick noyt heb begaen verradery in raet.

Con.

Nu 't spel gerockent is, dient het voort afgesponnen:
Wie wint mijn Coningin?

Coningin.

Ick heb maer eens gewonnen

Con.

Carel, hebt ghy u noch niet op dit stuck beraen?

Bir.

Sire mijn Ziele moet vervloeckt in naerheyt baen.
Sire in dese borst en sult ghy niet bevinden
Verradery, o neen, 't vermaen zijn lichte winden.

Con.

Hy blijft al even hart, mijn goetheyt keert in straf,
'k Ontruck hem uyt dees staet die ick hem eerstmael gaf,
'k En kan mijn langer niet in dit gedult onthouwen,

Nochtans soo moet ick doen het geen my sal berouwen;
Ick geef hem noch wat tijt, noch heb ick wat gedult,
Men siet aen sijn gelaet dat hy heeft wis de schult,
Sijn wesen toont het uyt, van dees verraderye
Hy eenigh d'oorsaeck is, noch wil hy het bestrye.
Wie wint? ay! doch ick swijgh, waer toe al dit geraes?

Coningin.

Het leste bladt is mijn, siet daer het Harten Aes,

En daer noch het vervolg, dit maekt seer vast mijn speelen,
 Ick sal u meerder gaen van mijne Kaerte deelen;
 Dit 's 't eerste van mijn winst, mijn Heere siet, bedaert.

Bir.

Sie daer, dat is voor uyt.

Coningin.

Maer ghy vergeeft de Kaert.

Bir.

'k En doe voorwaer Princes, ick settet in uyt oordeel,
 Tē schaed' u niet in 't minst, 't kan weynig zijn tot voordeel,
 't Vergeven van de Kaert waer noyt in mijnen sin,
 Betrou my sulcks niet toe, roem waerde Koningin.

Coningin.

Biron, Heer hebt gy schult, siet so gy u kent schuldig,
 Waerom blijft ghy volhert in loogenen geduldigh,
 Waerom volhart ghy dan, en zijt soo boos van aert.

Bir.

Mevrouw geeft my revens in 't speelen met de Kaert;
 Een saeck Mevrouw my moeyt, 't geen ick u wel sal seggen,
 Door ontschuld sy (eylaes!) dit my te laste leggen.

Coningin.

Dat is om dat ghy zijt hertneckigh ende prat,
 't Is tijdt om slapen gaen, ick ben al speelens sat.

Con.

Wie wint?

Coningin.

Mijn Heer Biron die wint het gang op gange.

Con.

Ick segh noch eens Biron, verklaert 'et mijn eer lange.

Bir.

Ick sweer by Hel en Aerd', en 't wijde Element,
 Dat ick tot sulcken stuck mijn noyt en heb gewent,
 Ick sweer by Duyvel, Doodt, en alle de Gespuysen,
 Dat ick belogen ben, mijn Heer het zijn abuysen,
 Die ick voor desen was die ben ick noch tertijdt,
 En d'oude vromigheydt niet uyt het herte glijdt;
 En soo ghy meeder wilt, ick sal soo lange sweeren,
 Tot dat de swarte Aerd' haer backhuys sal op-speeren,
 En nemen voorts dien wegh dat mijn beschuld'ners zijn,
 Op dat sy lijden straf na haer verdiende pijn:
 Komt stelt my met haer eens, en laet ons t'samen vechten,
 Ick sal door dese hand' mijn eere weer op-rechten,
 En toonen dat ick ben den geen niet die ghy raemt,
 Maer dat ick ben de geen daer voor ick ben befaemt,
 Dit zy u dan gehoegh, hier mee stelt u te vreden.

Con.

En kan 't niet helpen dan, daer ick u heb gebeden,
En kan 't niet helpen dan, daer ick vergeef u schult.
Ick ga dan, Heer Biron, en neme mijn gedult.

Avergne sal my voort de saeck wel openbaren.

Con.

Bir.

Mevrouwe laet ons doch met speelen voorder varen.

Coningin.

Voor dese tijt genoeg; Biron u wel bedenckt,
Stelt den Coningh te vreen, ghy weet gh' u selven krenckt,
Waerlijck mijn lieve Ziel is hier in seer verslegen,
En u verharde hert en komt tot geen bewegen,
U saeck is openbaer, ick wensch u goeden nacht.

Coning.

Bir.

Wat swiert en woelt my nu al ernstigh door 't gedach
Ick na Avergne toe, om soo dit Hof t'ontvluchten,
Want daeglix meerdert noch dees droevige gerugten.

Con. uyt.

Neemt ghy en u gesind' Biron te degen waer,
Dat hy u niet ontsluit.

Vit.

Mijn Heer sy komen daer.
Ick salse wel slaen acht, wilt dit my toe vertrouwen,
Beweeren soo dit quaet dat Biron heeft doen brouwen.

Avergne en Biron uyt.

Averg.

De paerden zijn bestelt, en alles is gereet,
Morgen soo vluchten wy al eer het yemandt weet,
'k En wete niet Biron, soo gaet mijn 't hert beswaren.

Bir.

Ick wist wel van te voor dat wy verraden waren,
Morgen soo vluchten wy, 't is over dubbel tijdt.

Vitry uyt, en neemt Biron gevangen.

Vit.

Neen, uyt des Conincks naem ghy hier gevangen zijt.

Bir.

Gevangen, hoe Vitry, ghy raest, zijn wy gevangen!
Gevangen, hoe Vitry, meent ghy ons soo te prangen
Daer ghy geen last en hebt, wat isser dat u deert?

Vit.

Den Coninck reeckening van u persoon begeert.

Bir.

Den Coninck, laet my dan noch eens den Coninck spreken.

Vit.

Dat en kan niet geschien, de Coninck is geweecken,
Zijt mijn gevangen, den Coninck heeft het belast,
Men op u raserny in 't minste niet en past.

Averg.

Laet ons den Coninck sien, ô droeve ongelocken!

Vit.

Den Coninck spreekt ghy niet, want hy is al vertrocken.
Besadight u Biron, en geeft mijn u Geweer,
En stelt d'onsinnigheyt een weynighjen ter neer.

Bir.

En maeckt u niet soo stout aen mijn Geweer te kome
Dat soo veel duysenden het leven heeft genomen,

Dat Vrankrijck heeft beschermt, dat Vranckrijck heeft vergroot,
 En noch van 's Vyands bloet bespat is en geroot,
 Hoe soud' ghy mijn Rapier door uwe hand' aentasten!
 Ick acht u niet soo koen, want het op niemant pasten,
 Soudt ghy mijn nemen af dit overtrouwe Swaert,
 Waer voor dat alles trilt, 'k segh ghy en zijt 't niet waert,
 Laet my den Coninck sien, laet my noch sonder banden,
 Ick segge dat ghy niet aen mijn leght uwe handen.

Vit.

Wel Grave, wel hoe nu, hoe zijt ghy dus wantrouw?

Bir.

Van onverduldigheyt ick vyer en vlammen spouw.
 Hoe sal mijn nu een Mensch, een Mensch het swaert ontwicken,
 Daer honderden hier voor niet naer en dorsten kickē.
 Mijn swaerd! het welcke is den pylaer van het Land',
 Swaerd', dat ick heb gevoerd' in dese rechterhand'.
 Swaerd', waer voor dē Maraen hem dikmael most verschricken,
 Doen ick daer duysenden deed' in haer bloed' verstickten.
 Neen, ick en geeft u niet, 'k en word' het soo niet quijt,
 Hier by ick sterven wil, soo langh 't den Hemel lijt
 Dat ick maer adem schep en sal ick niet verflouwen,
 Maer dit getrouwe swaerd' in mijne handen houwen.
 Ick acht u niet soo koen dat ghy mijn swaerd' aentast.

Vit.

Ick sal het nochtans doen, want het is Conincks last.

Bir.

Is het des Conincks last? den Coninck sal ick eeren,
 En sien wat my den tijt door dese last sal leeren.
 Siet daer Vitry, siet daer, dat ghy het wel bewaert,
 Want die het maer aensiet, die isser voor vervaert.
 Siet daer het blancke stael, siet daer het u toekome,
 Het welck my door geweld en kracht noyt was benomen;
 Ghy krijght het door gebied', het doode stael dat weent,
 Ten is het mijne niet, ick hebbet maer geleent.
 Ten is het mijne niet, ick heb het soo gedragen
 Ten dienste van mijn Heer, dat hy doet sijn behagen,
 Dat hy het yemant geeft van onse Franschen al,
 Laet sien of hy 't soo wel als ick gebruycken sal.
 Mijn al te trouwe swaerd', nu sult ghy mijn niet erven,
 Hoewel ick dickmael docht met u in 't Veldt te sterven,
 U blanckheyt die verkeert, van dorst sult ghy vergaen,
 Want gy geen menschen-bloet sult drincken nu voortaan,

Gaet, gaet met dese kus, ey! gaet met dese slorven,
Ghy zijt niet meer het mijn, u krachten zijn gestorven.

Vit.

Tsa, brengt hem in de Zael, besetse ront en tom.

Bir.

Ha nick'ren! mijne tong die wordt al spraek'loos stom.

Vit.

Avergne wilt u swaerd' den Koninck overgeven.

Averg.

Mijn swaerd' dat yemant oyt genomen heeft het leven,
Daerom scheid' ick 'er af, gelijk het my aenquam,
Vervloecht moet zijn de uur dat ick by Biron quam.

Bin.

Biron in de Gevangenien.

Coning, Jeannin, Nemours.

Con.

O rechtvaardige Godt, beheerscher van de Landen,
De Nieren ghy door-grond', de menschen haer verstanden,
Die ghy, o Heer, bewaert, en lijt hier geenen noot,
Alwaer 't dat hy selfs ging de paden van de doot;
Hoe sal ick u, o Heer, ten vollen kunnen dancken,
Die stadigh voor mijn waeckt, voor de Verraders rancken,
Ghy hebt u knecht gesalft, ghy hebt mijn hoofd gekroont,
Ghy hebt mijn Heer beschermt, en noch gy by my woont,
Wat is, o Heer, Wat is den Coningh op der Aerden
Die u niet vreest en dient, dat ghy my niet bewaerden
Den Vyandt had' mijn selfs gestooten uyten staet,
Maer Heer ghy houdt in toom haer voor-genomen quaet,
Ons wachten zijn al niet, al waren wy omcingelt
Met volle Ruytery, al waren wy omringelt
Met eenen vasten Muur, ons sterckte is al niet,
Soo ghy, door u genaed', ons geene hulpe biedt,
Wie had' dit oyt gedacht, dat die ick heb gevoestert,
Die ick verhooget heb, heb tot een Slangh gekoestert;
Die segh ick, die den naem van Vranckrijcks Vader draegt,
Die is een wreedem worm die in mijn boesem knaeght.
Met recht magh ick hem wel by d'Adderen gelijken,
Die ick gehouden heb het waerst van mijne Rijcken.

Hooghmoet komt voor den val:

geen wonder het en is

Dat een eergierigh mensch soeckt sijn verderffenis,
Die om den yd'len naem sijn Landen gaet verkoopen,
En offert op sijn Riff de wanckelbare hoope,

Mijn Hoff kleet u in rou, mijn Hovelingen treurt,
 O Aerde zijt bedroeft, om 't geen daer is gebeurt;
 Medogentheit die komt mijn herte overwinnen,
 Nochtans gerechtigheyt moet nu u herte winnen.
 O goedertieren Heer! ghy hebt voor my gewaeckt,
 Biron's aenslagh bekent en openbaer gemaect.

Iean.

Sire hebt doch gedult, hy wou hem selfs niet vryen,
 Laet hem nu voor sijn daed' verdiende straffe lyen,
 Laet hem beproeven eens hoe een Verraders hart
 Men pijnen moet met pijn, en beulen dan met smart,
 Die geene die men heeft in weeldens staet sien brommen,
 Die moet nu voor het Recht als een Verrader kommen,
 Die moet nu komen (laes!) als een getemde Lam,
 Die eertijds als een droes by ons ten Hove quam,
 't Ontslag, den schrick, de eer, een Croon van ons domijnen,
 Die moet nu als een schelm voor 't hoge Recht verschijnen.

Con.

O Biron, kost ghy niet bekennen doen ick badt,
 Daer ick u door 't gebedt soo gaern behouwen had',
 Daer ick u 't leven schonck met veel' omstandigheden,
 Daer ick niet als een Vorst, maer Vader heb gebeden.

Nem.

Uwe barmhertigheyt hebt ghy genoegh getoont,
 Het feyt te leelijck is, ten kan niet zijn verschoont:
 Denckt Sire op den trou der trouwe Ondersaten,
 En wilt nu het berouw van Biron varen laten,
 Het waer een groote schand' voor 'sLandts gerechtigheyt,
 Dat Biron van dit stuck soud' werden vry geseyd't.
 't Is waer, hy heeft het Rijck veel Steden doen verwerven,
 Maer hy heeft dat gedaen om 't selve te verderven,
 Hier in is hy gelijk den Arent vol van trots,
 Die den Sleck voert om hoogh en pletse op den Rotz,
 Die moedigheyt sijns herts waer meenigh in verwondert,
 Nu komt, ô schant! 't verraed door hem(laes!)opgedondert,
 't Goet dat hy heeft gedaen, men geen goet noemen mach;
 Want hy heeft het gedaen om ons door eenen slagh
 Te werpen in den gront, en wreed'lijck te verdoemen,
 Dat hy door sijne schijn geveyns'd'lijck gingh bebloemen.
 't Geen wy dick merckten wel, maer bleven noch in staet,
 En 't geen wel wicken kan meer andere in den Raedt.

Con.

Dat dan op 't aldereerst de Recht'ren hem verhooren.

Iean.

Laet ons dan geenen tijdt nu laten gaen verlooren.
 Waerlijck de goede Godt die weet al het besluyt,
 En heeft door sijne hand' gebracht d'onheylen uyt.

Binnen.

Laforce, en eenige van Birons Vrienden. Soldaet.

Lafo.

Wat droefheyt sal ons nu (eylacy!) overkomen,
 Op gist'ren is Biron in hechtenis genomen,
 Uyt onse Coninghs naem, nu bortelt uyt het geen
 Dat ons langh heeft gedreygt, veel ongeluckigheen
 Hangen ons boven 't hooft, door sijne boose lagen,
 't Zijn stercke beenen die de weelde kunnen dragen;
 Het is hem dick geseyt, de Coninck selfs hem badt,
 'k En weet wat Duyvel hem soo seer beseten hadt.
 Hy had'al wat hy wou, hy kreegh al wat hy wilde,
 Niet eenen in het Hof of voor Biron hy trilde,
 Nochtans hy schuldigh is; sal nu ons vroom geslacht
 Door sijn vervloecte daed' ter schande zijn gebracht?
 Eylaes wat brengt de tijdt veranderlijcke dingen,
 Sal Biron ons al t'saem tot niet en schande bringen,
 Sal Biron ons al t'saem opwerpen sulcken lack,
 Door dien hy hem (eylaes!) in dees boosdaden stack.
 't Schijnt een manhaftigh hert en kan hem niet betemmen,
 't Verstant hem woelen moet, sijn sinnen moeten swimmen
 In een verwoeste Meyr, want is hy stil aen 't Landt,
 De stricken die hy set, hy voor hem selver spant;
 Komt gaen wy na hem toe, op dat hy sijne saken,
 Indiense schoon'lijck zijn, schoon voor den Coninck make,
 Het recht heeft met ons uyt, genade ons ontbreeckt,
 En sonder de genae hy in doodts vare steeckt:
 Komt gaen wy na hem toe, te sien hoe hy hem houwet,
 Te veel hy hem op leyd', die hem sich selfs vertrouwet.
 Mijn Heer de Kapiteyn, is hy niet voor de hand'?

Soldaet by de Gevangenis staende.

Sol.

Mijn Vrienden gaet van hier, want hier men horens brand'.

Ons last is dat niemant sich hier ontrent magh geven,
Tsa wijck, segh ick, sta wijt, of 't salkosten u leven.

Lafo.

Is uwe Kapiteyn, seght Macker, niet in huys?
Besiet wie dat wy zijn, of zy dy hallef buys?

Sold.

Hou, holla Kapiteyn, siet hier zijn vreemde Lieden.

Vit.

Mijn vrienden, ghy-lie hier, wat hebt ghy te gebieden?

Lafo.

Mijn Heer, soo 't moogh'lijk is, laet Biron komen voor.

Vit.

Mijn Heeren 't sal geschien.

Bir.

Sints ick mijn swaert verloor
En was ick niet Biron, eylaes! mijn waerde vrienden,
Die tot my meenighmael veel diensten steeds verdienden,
Siet Biron nu eens aen, die niet meer is Biron,
Die niet meer is de schrick, niet meer en is de Son.
Van Vranckrijck, maer die moet als eenen arm gevangen
Mijn woorden na 't gevley en soete smeecken hangen.
Nu val ick voor u neer, begeerende dit goet,
Dat ghy uyt mijnen naem doch eenen Voetval doet
Voor sijne Majesteyt, en bidt hem om 't ontfermen,
Dat hy sijn Vriendt Biron in deestijt wil beschermen,
Ick ken ick heb gedwaelt, ick ken ick heb misdaen.

Lafo.

En kost g'u van te vooren hier in niet beraen?

Bir.

Beraden komt te laet, als den Pijl is gaen dralen
En kanmen hem toch niet door leedt-zijn wederhalend.

Lafo.

Ghy hoort u Heer Biron doen anders zijn bedacht,
Soo had' ghy ons en u niet in 't verdriet gebracht.

Bir.

Bedencken, 't is te laet, daerom laet my met vreden,
En port mijn Ziele niet te melden and're reden;
Den moetis my soo vol, het herte my schier barst,
Het schijnt dat mijne Ziel uyt 't Lichaem werdt geparst.

Lafo.

Nochtans soo moet ghy u nu onderdanigh maecken,
En door veel smeeckingsh soet versoeten uwe saecken,
Op dat des Conincks hert hier door worde versoet,
't Geen ongetwijffelt leyt in gramschap sijns gemoet,
Die door u krijgheyt den Conincklijck en tooren

Getrocken hebt op ons, ach! waert ghy noyt gebooren,
Soo soud' u vroom geslacht hier meed' niet zijn bevreelt.

Bir.

Door dese klap ghy 't Hert uyt dese boesem treckt,
Wat heb ick u gedaen, wat heb ick u gehindert,

Wat plaeght ghy mijn aen 't oor, heb ick u yet vermindert?
 Dit quaed' ick selver draegh, ick docht en had gelooft
 Ghy quamt om troosten my, de ziel ghy hier door roofst,
 Al komt ghy daerom niet, daer is niet aen bedreven,
 Want soo ick sterven moet, het kost mijn eygen leven,
 En dat ick sterven sal, en komt my niet te voor,
 Soo sijne Majestejt mijn geven wil gehoor.
 Spreeckt van een ander saeck, wilt my ten besten raden.

Laforce.

Den Coninck sullen wy gaen bidden om genaden.

Bir.

Den Coninck geeft 't Request, en bid' hem dat hy 't leest,
 Segh niet hoe ick nu ben, maer hoe ick ben geweest.
 Eylaes wat gaet my aen! en zijn der geene tucken,
 Of spoken van de Hel, die my wegh komen rucken.
 Moet ick, moet ik uyt dwang, 't hoeft leggen in den schoot,
 Ia! want ick ben van al mijn hoope nu ontbloot.
 Nu sal ick dese aerd' met mijn tranen besprengen,
 Aerde die ick te voor met sweet en bloet ging mengen.
 Nu ben ick overmandt, nu is 't met my gedaen,
 'k Heb anders geen geweer als suchten en getraen,
 Ha! waer het mijn gegunt den Coninck eens te sprecken,
 Ick sou sijn stale hart door mijne tranen wecken,
 En maecken het soo laf door mannelijck geschrey,
 Dat hy, siend' sijn Biron, soud' geven vry geley.
 Mijn Vrienden lief en waerd', die u eer hebt gebogen
 Voor 't onbevreesde vleesch, doen het was in vermogen,
 Nu val ick voor u neer, en ick met reden bid,
 Dat ghy uyt mijnen naem den Coninck gevet dit,
 En bid' hem voor Biron dat hy 't hem wil vergeven,
 En houden my in dwang, dat ick van al mijn leven
 Geen strate en betreê, of send' my uyttet landt
 De Turcken te gemoet, soo sal door dese handt
 De aerde worden nat, van het bloedt der Barbaren,
 Bstry en sal ick haer, verschricken en beswaren,
 Dat als yemendt maer hoort dat Biron wordt gemeldt,
 Sal grouwen voor den naem, en vlieden uyt het Velt.
 Ick dan betoonen sal dat 't edel bloedt der Fransen
 Maraen, Turck, Sarazijn doet naer zijn pijpen dansen,
 En bulderen soo uyt gelijk de Noorde-windt,

Als hy het water roert, dat Huys en Hoff verslindt.
 Mijn oogh sal ick in 't vyer, mijn hand' in 't stael verwillen,
 En waer ick yemandt moet, sal ick door list bedislen,
 En toonen dat de les, die hy my heeft geleert,
 Noch niet vergeten is, 't is Biron die het sweert,
 't Is Biron die belooft de Franschen te vermaren,
 Een onneemlijcken loff door sijn hand' te vergaren,
 Ia keeren om en om, de aerde en de vliet,
 En sayense met vleesch, dat Godt noch droes ontsiet.
 Ick sal doen dreunen self de Rotsen, Bergh en Duynen,
 Eylanden, Dorp en Stadt op hoopen t' samen puynen,
 En soo hy niet en wil, mijn leste bede is
 Dat hy my eeuwigh set in swaer gevangenis,
 En laet my nimmermeer den Dorpel overtreden,
 De tonge my verflout, 't is lang genoegh gebeden;
 Soo den Coning hier door niet morwet sijn gemoet,
 Seght hem dat hy Biron geweld en onrecht doet,
 Om dat hy hem onthoudt dit leven te versmooren
 In der Vyanden bloedt, daer toe ick was gebooren,
 En vleid' de Coningin, dat sy houd' in gedacht
 My, diese van te voor al-waerdigh heeft geacht;
 So den Coninck hier door sijn wreedtheit niet wil wenden,
 Dat hy my doet een vloeck dan voor den Icker senden.
 Doet dit om mijnent wil, en dient den Koninck aen
 Dat dit begonnen stuck niet is ten eynd' gegaen;
 Doet dit om mijnent wil, ick ga weer na de plaetsen
 Daer duyfent Satyrs swart met mijn gedachten kaetsen,
 Daer ick my selfs verfoey, daer ick my selfs veracht,
 En door 'k en weet wat spijt al levende versmacht;
 Ghy-lieden gaet in vreed', ick blijf in droefheit steken,
 Den moet word' my soo vol, 'k en kan niet langer spreken.

Lafor.

Wy volgen u gebied', belovend' soo te doen.

Bir.

Ick bid u Vrienden wilt u daet'lijck heenen spoen.

Een weynigh gerust.

Bin.

Coning sittende Laforce en d'ander Vrienden, Nemours.

Nem.

De Vrinden al te saem hier van Biron nu komen.

Con.

Grave wel aen vertreckt.

Laforce doet een voet-val.

Lafor.

Wy treen na u met schromen,
 Sire wy weten wel ghy toont genadigheyt,
 Wy setten ons betrou op uwe Majesteyt,
 Wy weten dat ghy hebt alleen in danck genomen
 U Ondersaets gebedt, en 't bidden van de Vromen,
 Wy weten dat 't gemoed' en 't Conincklijcke hert
 Door bidden en gesmeeck wel eens vermorwet wert,
 Wy vallen voor u neer met herten al na wenschen,
 Niet, niet alleen van ons, maer van veel duysent menschen,
 Dat uwe Dienders zijn, wy komen om geen recht,
 Maer bidden dat ghy 't recht uyt uwe handen leght,
 En toont ons u gena aen onse lieve Neve;
 Want Godt de Heer begeert dat wy die geen vergeve,
 Gelijck hy ons vergeeft, die ons hebben misdaen,
 Laet, Sire, ons gebedt u dan ter herten gaen;
 De menschen hebben u dees Croone niet vereeret,
 Maer hy daer 't al voor dreunt, en die het al regeeret,
 En eenen Coninck toont niet beter sijne; macht,
 Dan dat hy door gena sijn straffinge versacht;
 Sire wy willen u in geen perijckel setten,
 Gunt hem het leven maer, en later wel op letten,
 Stelt hem waer 't u beliest, vervloecht moet zijn 't gedrogt
 Dat hem tot dese val ellendigh heeft gebrocht;
 Vervloecht moet zijn de geest die hem soo heeft beseten,
 En de eergierigheyt die hem heeft opgegeten:
 Genadighste Monarch, die u voor desen bad
 Vergaest ghy 't al, hoewel hy meer gezondicht had:
 Sire, wy bidden u, en wilt doch niet besmetten
 Ons dienstbarig geflacht, wilt nu toch van u setten
 't Swaerd der gerechtigheyt, en brengt ons niet ter schand,
 Maer schenckt ons u genaed', en bied ons uwe hand;
 Noch eenmael wyfe Vorst, verleent ons u genaden,

En denckt niet aen de daedt, maer aen de kloecke daden
 Sijns Vaders en de sijn, gedenckt aen uwe Son,
 Soo ghy daer aen gedenckt, soo denckt ghy aen Biron,
 Genade en geen recht, hy had alleen de wille,
 't Feyt is noch niet volvoert, wilt uwe gramschap stille,
 Terwijl ghy waerdigft waert de geen te laten vry
 Die 't stuck hadden volbracht, toont nu u Heerschappy,
 En schenckt hem 't leven doch, die om u te vergroten
 Kloectmoedig in het Veldt sijn bloedt heeft uyt-gegoten,
 Wy hoopen dat u hert steeds vergeselschapt is
 Met veel barmhertig heydt, die in u leeft gewis.

Con.

Staet op mijn Vrienden al, en trouwe Ondersaten,
 Ick neemt van u in't goê, om dat ghy t' uwer baten
 Om Biron's leven bid, 'k ben niet soo wreedt van aert
 Als ons Voor-Ouders, die voor wreeder zijn vermaert;
 Want den Coninck Francoys wou nimmermeer gedogen
 Dat de Vrouw van mijn Oom hem trede onder d'oogen,
 Dat om vergiffenis, die soo niet was bemorst,
 Nochtans niemant van al genade eyschen dorst,
 En 't geene ghy begeert sou geen genade wesen,
 Maer, wreedtheydt, 't is een wond' die niet is om genesen,
 Had' hy hem maer misgaen alleenlijck tegens my,
 Ick 't hem vergeven sou, ja set hem gaerne vry,
 Maer het raectt mijne staet, dewelck ick veel ben schuldig,
 En mijne Kinders oock, waer voor ick ben sorghvuldigh,
 Sy souden my hier na verwijten dat ick gaf
 Biron een ander recht als sijn verdiende straf:
 Nu nademael het raectt my en mijn Kindersleven,
 En dese mijne Croon, daer veel is aen bedreven,
 Stel ick hem in de hand' van de gerechticheyt,
 En wat ick seggen kan tot sijn onschuldicheyt
 Dat sal zijn voort-gebracht, u lieden ick toe geve
 Te doen al wat ghy kont, voor u Neefs waerde leven.
 En voorder sal ick dan wel weten doen den Raed',
 Dat men in 't Vonnis niet te haestigh voort en gaet,
 Maer soo hy Vonnis heeft te wesen gantsch vervallen
 In 't hooghfte quaet van 't Recht, dat niemant van u allen
 Dan voorder voor hem spreeckt, die soo gevangen sit,

Men geensins toe en laet dat yemandt voor hem bidt.

Laforce.

Hoe Sire, is hy dan besmet met sulcke sonden,
Dat hoop ick nimmermeer dat waer sal zijn bevonden,
Want hy had' u soo lief gelijck sijn eygen Ziel,
'k En weet niet hoe Biron in dese sonde viel.

Con.

Geen Vader voor den Soon, geen Man voor sijne Vrouwe,
Wilt dan mijn liefde meer als sijne liefde houwen.
My stond' hy in mijn hert, steeds lagh hy in mijn sin,
't Is schricklijck als ick denck, hy soo verviel hier in.

Lafo.

Sire bedenckt de schant.

Con.

Niemant wort schant gegeven,
Als die, die geen de daedt en boosheit heeft bedreven,
Constapel van S. Pol my niet besmetten ken,
Noch Ducque de Nemours daer 'k af gekomen ben,
Noch oock Conde mijn Oom, die 't hoeft waer afgekorven,
En waer Coninck Francoys soo haestigh niet gestorven.
Daerom en kan u niet besmetten Birons schand',
Soo ghy maer trouw en blijft my en het Vaderland',
Het welck ick u betrou, ghy hoeft niet te gelooven
Dat ick yemand' van al de Ampten sal berooven,
Door Conincklijck geschenck u staten meer versien.
Ick heb meê groot verdriet in sijne schellems-stucken,
Ja sijn ellendigheid komt aen 't herte drucken,
Maer dat hy tegens my sijn weldader opstaet,
Dat is een groote sond', ja onvergeefflijck quaet.

Laforce.

Den Almogenden Godt wil u koninck behoeden
Voor alle ongeval, en werckende gemoeden
Uws Volcks, dat hy al t' saem u geve eer en loff,
Langh vrede, luck en heil in u beroemde Hoff.

Con.

Doet al t' samen u best, ick sal hem oock verschoonen
Soo verr' het moogh'lijck is, en wis daer door betoonen
Dat ick hem heb geacht in sijn voorspoedigheidt,
Gelijck ghy selfs wel weet het merckelijck bescheidt.
Mijn Vrienden gaet na huys, en wilt u niet meer quellen,
Houdt u al t' samen stil, want hoor ick yemandt rellen
Van dit of dat pardoen, het sal hem wesen leydt,
Een lang-berouwigh woort is haestighuyt-geseyt.

Alle bin.

Coning uyt-komende, nemende sijn afscheyt van den Raet en 't gantsche Hof, door een Vertooning of niet, daer na spreekende.

Con.

Raets-Heeren, laet geen tijt hier tusschen gaen verlooren,
 Soo haest het moogh'lijck is so wilt den Graef verhooren,
 En soo het Recht vermach laet hem zijn vry gestelt,
 Want zijn ellendigheyt mijn aen het herte quelt,
 Ick reys na Fonteinbleu, om niet meer te geheugen
 Sijn ellendige val, en ondertusschen meugen
 De saecken zijn ten end, 'k wil datter recht geschiet,
 Sijn dootd ick niet begeer, sijn bloedt en wil ick niet,
 Soo hy onschuldigh is: datmen onse Soldaten
 Doet waken over al, op d'hoecken van de straten.
 De sorgh beveel ick u, wat ghy lie daer in doet
 Stemme het alles toe, terwijl het wesen moet.
 En d'eerst die my voortaan van Biron yet sal seggen,
 Die sal ick doen den kop voor sijne voeten leggen.

Alle bin.

De Raets-Heeren gaen te Recht sitten. 4. Raets-Heeren, Jeannin, Vitry.

1. Raets.

Siet hoe 't wanckel geluck sijn rampen mede brengt,
 Altijdt een blijde geest met ongelucken menght,
 Steets soo is het geluck vermomt met vleyerijen,
 En wordt soo meest bestraft met ramp en bitter lijn,
 Gelijck dat die sijn Swaert in de boosdaden scherpt,
 Dat hy van't waerst geluck sijn selven neder werpt.
 Ay Biron waerdy dol, koft ghy wel hooger stijgen
 Als ghy geklommen waert, wat deed u geest dan nijgen
 Te dorsten na het bloet van uwe Prins en Heer,
 En door verraders daedt besmetten uwe eer?
 Maer 't is nu al te laet, wy moeten vonnis wijsen.

2. Raets.

En met geduldigheid ons droeve herten spijsen;
 't Is hem soo dick geseyt, soo dick gepropheteert,
 En die niet; hooren wil, door het gevoelen leert.

3. Raets.

Laet ons ontbieden hem en sijn beschuldiging maken,
 In ernstigh met verdragh wel letten op de saecken,

Terwijl 't doch wesen moet, want het soo klaerlijck blijkt
Dat hy, na dat mijn dunckt, sijn eygen vonnis strijckt,
Dan na het Landts gebruyck soo salmen hem verhooren.

4. Raets.

Wat komt ons hedensdaegs al tegenspoets ter ooren,
Biron is van mijn bloedt, wel! sullen wy dien Heldt
Veroordeelen, die voor ons heeft behouden't Veldt:
De Heldt die wy te voor met blyschap gingen groeten,
Gelijck hy waardigh was, sal hy voor onse voeten
Neervallen dan als Slaef, en bidden om gena,
Daer hem met vrolijckheit de Dochters gingen na,
En songen sijnen lof, geluckigh hy hem kende,
Waer toe Biron alleen sijn aensicht maer en wende.
Sal hy, segh ick, sal hy ootmoedigh voor ons staen,
Om van ons 't wreede woordt van sterven te ontsaen?
Sijn ramspoed' is my leed, ick klaegh sijn ongevalle,
Ach 't is te droevigh, siet, dit uytterlick geschalle,
Het is te leide maer voor sijne Majesteyt,
Het deert my dat Biron soo verre is verleyt.

3. Raets.

Wat mach den wijsen Raet met een gelaet so brallen,
't Is te vegeefs geklaeght, Biron is al gevallen
In handen van het Recht: dat hem gebootschapt zy
Te komen hier voor ons, daer helpt geen vleyeren;
Een yder neem sijn plaets, en laet de droefheidt varen.

2. Raets.

Mijn Heeren wie sal hem met dese saeck beswaren?

1. Raets.

Mijn Heer de President dat door sijn eygen handt,
En soo hy 't loochenen wil hy heeft groot misverstandt.

4. Raets.

Daer komt den Vrankrijks roem, ick kan mijn niet bedwingen Van tranen.

lean.

Droeflijck sietse oock uyt mijn oogen springen.

1. Raets.

Mijn hert van droefheit stickt.

2. Raets.

En ick in tranen swem.

lean.

Dat yeder sijn verdriet en droevigheydt betem.

Biron voor de Rechters komende, half verbaest.

Bir.

Wat salmen met Biron beginnen, seght mijn Heeren?
Wat salmen nu Biron voor andere dingen leeren?

Wat salmen met Biron beginnen nu tertijdt?
Wat 's d'oorsaeck Heeren dat ghy hier vergadert zijt?

Iean.

Om uwent wil Biron.

Bir.

O my! mijn leden beven.

Iean.

Ghy moet nu reeckening van uwe daden geven.

Bir.

Mijn ontschuld' is bereid', waer meê word' ick beticht?

Iean.

Dat gh' een Verrader zijt.

Bir.

Verdreit u Hemels licht,
Toont nu bewijs en daedt, wat wilt ghy op my seggen?

Iean.

Bewijs, en siet ghy niet daer uwe Brieven leggen?

Bir.

Dees Brieven die zijn valsch, sy zijn geconterfeit,
De Nicker hael Lafin, heeft hy sijn Majesteit
Bedroogen door dit schrift, laet my dan recht gehengen,
Soo sal ick dese schelm wel aen een galge brengen,

Iean.

Biron al met gedult, bedenckt u leide druck,
Ghy staet hier voor den Raedt.

Bir.

Terwijl het ongeluck
Van Vrancrijck heeft belieft my in u hant' te stellen,
Soo geeft my eens gehoor, en wilt u ooren hellen
Tot my die klaeght en kermt, neemt eens in u gemoet
Wie hier staet voor het recht, ten is geen slechten bloet,
Ten is geen bloedehond', 't is niet die is gewecken
Met schanden uyt het Veld', en liet sijn Leger steecken,
Maer 't is die eertijds de Vyanden heeft vervaert,
Doen sy namen de vlucht door 't flick ren van mijn Swaerd,
't Is hy die goet en bloet, jae leven heeft gegeven
Ter doot, en heeft door't bloet de Fransche Kroon verheve.
't Is die, die blixemden gelijk een snellen gloet,
En donderden in 't brein gelijk de donder doet.
't Is die, die noyt en quam of brocht de Standaerts mede,
Vandie waertegen hy gekrijght had' en gestreden.
't Is die, die sich verheught in 't blasen van 't Trompet,
En die de Aerd' met vleesch en harsens maeckte vet.
't Is die, waer op de Kroon eerst stelde haer betrouwen,
Die meer heeft geseert als andere kosten bouwen.
Dit 's die, die den Maraen soo moey'lijck heeft geplaeght,
Waer van hy in sijn lijf al dese wonden draeght:
Niet een, niet vijf, niet thien, maer meer dan in de dertigh,

Die noyt en was verbaest of eenighsins kleynhertigh.
't Is die ghy hebt gegroet, wanneer hy quam verblijdt,
Belommert met een Krans van eeren uyt de strijdt.
't Is uwe Mareschal die hier staet voor u oogen,

Die al 't geen dat hy heeft met bloed' heeft opgewogen.
't Is Ducque de Biron, verwonnen sonder Swaert,
Die niet voor al 't gespuys der Hellen was vervaert,
Die knielt nu voor u neer, die moet nu voor u buygen
Om een genadigh Recht, nochtans sal ick betuygen
Dat ick die niet en ben, die daermen my voor houdt,

lean.

Biron ghy al te veel op u boosheyt vertrouwt,
U Brieven wijsent uyt, dat ghy met sware eeden,
En door schoon schijnigheyt ons noch wilt overreden,
Daer in ghy hebt begaen tot in den hoogsten graed,

Crimen laesae Majestatis.

Bir.

Isser genaed,
Iffer dan geen genaed? en konnen al de daden,
Die ick bedreven heb, u, o geftrenge Raden,
Niet brengen tot beweegh, is mijne daed' soo vals,
Datse my onversiens foo plotsich valt op d'hals?
Ick die een wonder was, ick die het al verschrickte,
Waer voor het alles vloogh, als ick maer eens en kicke.
Soo zy mijn dan vergunt dat ick gevangen blijf,
Tot dat de bleecke dood' de ziel haelt uyt het lijf.

lean.

Biron ten kan niet zijn, daerom soo maeckt u vaerdigh,
Berey t u tot den doot, den doot die zijt ghy waerdigh.
't Verraet blijckt al te klaer, te veel hebt ghy misdaen,
Vertreckt, op dat wy ons op dit stuck wel beraen.

Bir.

Genade en geen recht, denckt wat ick was voor desen.

Bin.

lean.

In dese saeck my dunckt gansch geen gevaer te wesen;
Want hy ontkent het niet dat hem is opgeleyt,
Hoewel 't is hart om doen, dan moet doch zijn geseyt,
U stemmen al te mael salmen hier op verwachten,
Men moet meer op 't welvaert van onse Coningh achten,
De saeck te wichtigh is, waer toe sou zijn verschoont
Birons verradery, 't moet zijn (na recht) beloont.

4 Raets.

De klachten van Biron hebben mijn hert bewogen,
En alle straffen quaet uyt mijn gemoedt getogen.
Maer als ick overdenck mijn rechtschuldige plicht,
Sijn daden en het blijck daer door hy is beticht,
Ick hem gansch schuldig ken, het recht moet overwinnen,
En niet de goedigheyt van onse laffe sinnen.
Daerom bevind' ick dat hy den doot waerdigh is

2 Raets.

En mijn beweeght gemoed tot gratie vaerdigh is,
 'k Bemerck wel dat het regt niet kromme moet noch buyge,
 De Brieven wijsent uyt, sy van sijn daedt getuygen,
 Doch hy heeft Vranckerijck van Vyanden bevrijdt,
 Maer als ick 't recht bedenck, de Wet hier teghen strijt.
 Want die den Coninck heeft na 't leven soo ghegangen,
 En ons al t'samen wou in 's Vyands handen langhen,
 Niet waerdigh is dat hy behouw sijn moedig hoot,
 Daerom, na rechte recht, verwijst hem tot der doot.

3 Raets.

De moedt is mijn soo vol, altijd sijn droevig klagen
 Hebben u mijn gemoedt, medogentheyte gedragen.
 Den Helt, den vroomen Helt, die ons dick heeft verlost,
 Daer niemant raed'toe wist, hy middel vinden kost.
 O Werelt wat 's u doen! O Satan wat 's u woelen!
 De vlammen blaest ghy aen, die niet zijn om te koelen,
 Die door verwaentheyte groot de kloeckste herten steelt,
 En daer na als Tyran uwe tragedy speelt.
 Mijn Heeren dese saeck die heeft soo wel gebleecken,
 Dat ick verwonnen ben (helaes!) ick kan niet spreecken,
 De tranen vloeyen uyt, terwijl het wesen moet
 Soo geeft ick oock mijn stem, hoewel het is mijn bloet.
 De reden hebben recht, met recht sal hy dan sterven,
 En voor sijn quade daed oock quaden loon be-erven,

1 Raet.

Daer een saek klaerlijck blijckt medogen niet en gelt.

2 Raet.

Godt geve sijn genaed'.

3 Raet.

U toch te vreden stelt,
 't Gherechte het vereyscht, sijn daedt het gaet uytwijsen,
 Ach! als ick het bedenck de hayren my oprijzen.

lean.

Haelt Biron weder hier, op dat hy mach ontfaen
 Het vonnis, daer wy ons nu hebben op beraen,
 Sijn Schriften dooden hem, en sijne quade daden
 Bringen hem by het Recht geheel in ongenaden,
 Sijn handen die zijn vuyl, besmet met boos beleyt,
 De straffe is soo groot, of hy begaen had 't Feyt:
 Haelt hem van stonden aen, wilt hem wel vaste houwen,
 Als een niet waerdig om den hemel te beschouwen.

Bir. uit.

Bereyd' u tot den doot, ghy zijt niet die ghy waert,
 Maer voor Verrader en een Schelm wordt ghy verklaert.

Bir.

Droom ick, slaep ick, of schijn ick heel te waecken?
 't Is wonder dat Biron sijn Ziel niet wil uytbraecken,
 't Is wonder dat Biron sijn hert en sijn gemoet
 Niet half rasend' wordt in dees versaemde stoet.
 Mijn Heeren noch een woordt, en konnen mijne Feyten
 Gantsch niet tot mijn vergif, en tot mijn voordeel pleyten
 Gelooft ghy aen Lafin, den Toovenaer en Droch,
 Den Sodomijt, den Schelm, en daer en boven noch
 Een Duyvelsche gebroedt, hoe! sullen sijne woorden
 My door geveynsdigheyt en logentael vermoorden?
 Hoe! salmen den Biron doen boeken voor het Swaert,
 Die meerder als Lafin ja als de sijn is waert?
 Sal Biron moeten sien, als hy bedroeft sal sterven,
 Dat Lafin levend' is, neen, hy sal met my swerven,
 Mijn Ziele sal hem soo vervolgen alsoo fel,
 En eerder rusten niet, voor hy is in de Hel:
 Mijn Heeren siet Biron hier voor u nederknielen,
 Die in sijn ziele heeft ontallijcke veel Zielen,
 Want als dit Lichaem sterft, soo sterven oock met mijn
 De Zielen die van my eertijds verslagen zijn;
 En isser geen genaed'? dit zy mijn leste bede,
 Dat ick noch eenmael mach voor mijnen Coningh treden,
 En mach dat niet geschien, blijft ghy-lien even straf,
 Seght hem dat ick dit goet in sijn dienst overgaf,
 Vitry staet van my af, ick sal mijn selfs berooven,
 Van 't geen 'k wel eer verkreeg door krachten van hier boven
 Daer is mijn Pluym en Kraeg, die u hebben vertoont
 Dat ick van Hendrick was als Gouverneur gekroont
 Van al sijn Oorlogsvolck, ick hebse soo gedragen,
 Dat mijn Coninck hier van geensints en heeft te klagen.
 Siet daer is u Rappier, geen Rappier, maer de Schee,
 Alwaer dit henen gaet daer gaen mijn daden mee,
 Ick ben niet meer den Man die duysenden deed'trillen,
 Want al dat ghy begeert dat moet ick willigh willen.
 Daer leydt den Mareschal, nu is den Keten af,
 Daer leydt de hooghste eer die my den Coninck gaf,
 Ick ben geen Vader meer van Vranckrijck, mijn ellenden
 De eerst verkregen eer in duysent schanden wenden,

Doet my de sporen af, waer door ick Ridder was.
 Daer leyt mijn heerlijkheit, daer leyt het al in d'as.
 Raedtsheeren, seght my nu waer voor word'ick gehouden?

Iean.

Voor een Verrader valsch, men 't u niet toevertrouden,
 Ghy hebt begaen een werck, 't geen u nakomers al,
 Mochten om uwe feyt wel raecken all'ten val,

Bir.

Hoe is dit mijnen loon, en mach ick niet meer spreekken!
 En ben ick niet Biron, neen Biron is geweecken,
 Daer leyt Biron gevelt, hier staet alleen het lijf,
 Vervloecte gierigheyt, dit is een boos bedrijf,
 Mijn Wapens ben ick quijt, mijn Ziel moet ick uytspouwen,
 Weent nu Biron, weent nu en slacht de lichte Vrouwen,
 Tranen u Wapens zijn, 't is ydel wat ghy seght.

Iean.

Biron stelt u gerust, en wend' u na het Recht,
 Wy bidden dat ghy ons het Vonnis wilt vergeven,
 Want de gerechtigheid die heeft u doot geschreven.
 Adieu mijn Heer Biron, Vitry volghet hem terstont.

Raeds.

De Heere geeft berou, leedwesen van u sond'.

Biron sittende in de Gevangnisse, Vitry komt by hem, als hy sijn reden uyt heeft.

Bir.

Mijn herte zijt getroost, hoe soud'ick my vertroosten,
 Mijn sinnen vliegen heen van 't Westen tot het Oosten.
 Laes! wat heb ick gedaen, het Swaert is mijne erf,
 En als een snoo verraer ick na mijn einde swerf.
 O Werelt dit 's u doen, O schoonlijkende sonden,
 Ghy ruckt ons Zielen wegh, tot in de diepste gronden
 Van d'ysselijcke Hel, terwijl het wesen moet,
 Soo maeckt mijn lijden kort, en spijst u met mijn bloedt.

Vitry by hem komende, met eenige Stommen en de Beul.

Wilt u dan met mijn bloet, O Rechters, u versaden,
 'k Sie ick verwerven kan noch heyl noch geen genaden.

Vit.

Mijn Heer de laetste uur van sterven is gestemt
 Ten dryen na de Noen.

Bir.

Mijn warme bloet dat stremt,

Komt, komt leydt my van hier, ick sal my gaen bereyden,
En met een bly gemoedt in 's Conings diensten scheidt.

Vii.

Tsa set u in 't gelit, beset de plaetsen vast,
Datmen de deuren sluit, gelijk het is belast,

Past wel op u geweer, dat niemandt hem bewege
 Als Biron kermt en bidt, daer is niet aen gelege,
 Houdt u al t'samen stil, en leert aen sijnen rouw
 Te wesen heus van mondt, en weest u Coninck trouw.
 Mijn Heer ick moet het recht nu sijn behoorte geven.

Bir.

Vitry aen mijne dootd is niet veel aen bedreven,
 Want ick gewilligh sterf, terwijl 't den Raedt gebiet,
 En waer 't geen Conincks last, voorwaer ick storve niet;
 Alleen ick van u eysch vrymoedelijck te spreekken,
 Dan sal ick voor het Swaerd willigh den hals uytsteekken.
 Ick ken ick heb gedwaelt, mijn Vrienden hadden recht,
 Die my soo menighmael dit quaet hebben voorseght.
 O Solon, van waer hebt ghy dese Spreuck genomen,
 Dat voor den sterfdag men mach niemant luckig noemen.
 Mijn Vrienden ghy seydt' waer, dat ick niet heb geacht,
 Dat hy sijn selven moordt die te hooghmoedigh tracht
 Na ander mans verdriet, te laet is mijn bedencken,
 En duysent schatten my geen leven konnen schencken,
 Mijn Siele zijt gerust, mijn herte zijt te vreen,
 En wilt gewillighlijck doch na u eynde treen.
 Hoe staet ghy soo en dut, mijn moedige Soldaten?
 Siet uwen Veldt-heer aen, die geheel is verlaten,
 Siet uwen Velt-heer aen, die nimmer was verflout,
 Als nu, nu hem de dootd door een Beuls hant benout,
 Getuygt mijn trouwe Volck, en kreegh ick dese wonden
 Niet in des Conincks dienst, heb ick u oyt gesonden
 Te vechten, daer ick altijd selfs de eerste gingh,
 Als ick mijn lijf in stael van ons Vyanden hingh,
 Heb ick u niet geweest getrou in alle slachten,
 Ick die ghy nu sult sien door eenen Beul versmachten,
 Getuyght, getuygt van my wie dat ick ben geweest,
 Getuyght of ick oyt was voor doot of Hel bevreest;
 Zijt uwen Coninck trou, want de verraderyen
 De menschen na haer dootd een droevigh eynde lyen,
 Zijt uwen Coninck trou, ick segh u t'saem adieu,
 Hier na in 't Hemelrijck sien ick u op een nieu;
 Maer wel onthout mijn les, blyft in den dreck niet steken,
 En wilt om mijnent wil u aen den schellem wreken

Die my verraden heeft, en soo ghy 't niet en doet,
 Ick u oock schuldigh hou aen mijn onnoosel bloedt;
 Wat staet my voort te doen?

Vit.

Wilt u ter dood bereyden.

Bir.

Hoe sal de ziele noch uyt dese Camer scheiden,
 Sy isser om verdwaelt, fy hand' waer is u kracht,
 Dat ghy dit halve Volck niet in haer bloet versmacht,
 En roept de Nicker aen, waer is u kracht, o armen,
 Scheurt haer het Rif van een, en slendert met de Darmen,
 Verplettert haer het hooft, wel hoe zijt ghy dus slap,
 't Is wonder dat ick u niet al tot Hutspot kap,
 De Droes en hout mijn niet, noch Godt, alleen de Coning,
 Soo laet ons sterven dan, verlaten dese woningh,
 En vliegen na om hoogh, gantsch lijde oft u roert,
 Laet Biron in sijn vree, en uwe monden snoert.
 Terwijl het wesen moet, laet ons gewilligh scheiden,
 O Godt wilt mijne Ziel na uwe Hemel leiden.
 Wat zijt gy voor een man?

Beul.

Mijn Heer een Bourgonjon.

Bir.

Vervloecte gierigheit, wat was 't dat ick begon,
 Dat ick aen 't aertsche goet soo duyvels hingh mijn sinnen;
 Daer mijn den Coninck als sijn selven gingh beminnen;
 Dit is de Prophecy die mijn is voorgeseyt,
 Dat mijn een sware slagh sou worden opgeleyt
 Van eenen Bourgonjon, en kon ick die ontwijcken,
 Soo sou mijn niet ontstaen geen Croon of Coninrijcken:
 Hoe meent ghy Belsebub Biron te raecken aen,
 Wijckt van my ghy Hel-Hondt, wilt verder van mijn staen,
 Want soo ghy my aenraeckt, nu ofte na mijn sterven,
 Als met den slagh des doodts, ick sal u Lichaem kerven
 En scheuren van malkaer, mijn Ziele sal het doen,
 Mijn bloet sal geesten wis om u tetergen broen.
 Eylaes! en salder dan voor my geen gratie komen,
 Sal door een Beudels Mes mijn bloedt op d'aerde stroomen.
 Eylaes! moet het soo zijn, hout daer mijn Cammerael,
 Dees Ringh ick u al t'saem tot een gedachten laet.
 En u ick tot geheugh mijn laetste Wambes schencke.

Beul.

Mijn Heer ten magh niet zijn.

Bir.

Dat ick u niet en krencke
 My dubbel wonder geeft, ghy overvalsche tuck,
 't Is wonder dat ick u de Ziele niet ontruck.

Bedaerd' Biron bedaerd'.

Bir.

Hoe soud ick my bedaren,
 Ick wou dat wy al t'saem mosten ter Hellen varen,
 Daer soud ick smijten uit met bulderend' getier,
 Verbranden Nickers veel dat in haer eygen vier.
 Ooverwonne g'moedt wilt u te vreden stellen,
 En wilt u arme Ziel met geene vloecken quellen,
 Komt t'sa volbrengt u werck, Biron die is gereet,
 En meynt ghy dat Biron u daden niet en weet,
 Verrader, seyd'ick niet my nimmer aen te tasten.

Beul.

Mijn Heer het moet geschien.

Bir.

Getrouwste van mijn gasten
 Komt doet my dese dienst, ontroof't my van het haer,
 Hoe schroomt gy Vrouwen-man, gy blooden vol van vaer,
 En wilt ghy my voor 't lest dees dienste niet betoonen?
 't Is waer 'k en kan u nu door geen geschencken loonen.
 Komt ghy en dient my eens, bint dese hayren op,
 En maect een wijden baen voor 't houwen van de kop;
 Ick danck u mijne Vriend', en voor de leste gaven
 Wilt dese droeve kus in uwe ziele graven.
 Biron die is gereedt, noch niet, mijn ziel en wilt
 Door geen geduldigheyt en klagen zijn gestilt,
 Laes! moet ick sterven dan, soo laet'et ons volbrengen,
 En 't onbeschaemt Schavot met schaemroot bloet besprengen.
 Ha! dat ick mijn gemoet daer toe niet brengen kan,
 Om met een bly gelaet de doot te vangen an.
 En isser geen genaed', kan ick geen hulpe vinden?
 En ben ick niet Biron, Biron is voor de winden,
 En ben ick niet Biron, ben ick mijn selven doot,
 En ben ick niet de geen waer voor de vyandt vloot,
 En ben ick niet den gruw, en ben ick niet de donder,
 Een schrick en blixem, ja een wonder boven wonder.
 En draegh ick niet in 't lijf veel wonden om de Croon,
 En sal my nu een Beul als een verrader doon,
 Waer is mijn oude kracht, wie houdet mijne handen?
 Dat ick niet u, en u, ja alle brengh ter schanden.
 Maer 'k ben in 's Conincks dienst die het geboden heeft,
 Hy wil niet dat Biron op aerden langer leeft,
 Hy denckt niet meer aen my, niet in den alderminsten,
 Hy acht niet mijne daedt of de getrouwe diensten.

Wat droefheyt gaet my aen, wat duycker of mijn schort
 Al mijn kloeck moedig heyt mijn nu ontrocken wort;
 Ick gruw, ick tril, ick beef, nu wilt u Aerde scheuren,
 En dees rampsael'ge Man in uwe darmen sleuren,
 Dat haer de Hel ontsluyt, dat Belzebub komt treen,
 En voer mijn eer ick sterf, voor duysent krancken heen,
 Laet toe Heer dat ick berst, ten sou my niet berouwen,
 Mocht ick dees trotse Ziel in 's Vyands bloet uyt spouw
 Mocht ick in het gevecht sterven in mijn gewaet,
 En sterven hondert mael, en sterven als Soldaet.
 Het sterven waer mijn lief, maer dus mijn tijt te enden
 Als een niet-waerde mensch, 'k wou ik my selfs mogt schede
 Biron die is gereet, vergeest my mijn misdaet,
 O Heer, ick weet dat ghy de sondaers niet verlaet.
 O Heer, wilt uwe Knecht door God'lijckheyt bestralen,
 En hem na desen tijdt in 't eeuwigh leven halen.
 Terwijl ick sterven moet, dat het zy metter haest,
 Ellendige cattijf en zijt niet meer verbaest;
 Volbrenge u Mandament, en ruckt my van het leven,
 Slaet nu Scherprechter slaet, den slagh is u vergeven.
 Holla, staet van my af, en kom mijn doch niet nader,
 Ick wil noch spreken eerst mijn geestelijcken Vader.

Vit.

Godt spaer u Majesteyt in langhdurige vree,
 En geeft hem al het geen dat hy mach wenschen mee,
 Godt spaer sijn Majesteyt, soo moeten se alle varen,
 Die door groothertigheyt de Kroon willen beswaren,
 Langh Coninck Hendrick leeft, vervloect zijn al de geen
 Die na sijn Erven staen, door hare liftig heen,
 Datmen den romp begraeft, wilt daer al t'saem aen leeren,
 Godt en u Ov'righeyt na plichtinge te eeren,
 Want die van dage praelt in heerlijk heyt en pracht,
 Wordt morgen neergevelt, neemt op dit sterven acht,
 Soo sult ghy u lichaem van schandigh sterven vryen,
 Want een eer gierigh mensch sal nimmer meer bedyen,
 Denckt aen den gulden spreuck die Solon ons naliet,
 Welcken ghy hier al t'saem voor uwe oogen siet:

*Hoe Machtigh, Edel, Rijck of Groot,
 Niemand geluckigh voor sijn doodt.*